

**การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาตินวัตกรรม จังหวัดลำปาง**

นางอัญชลี ศรีรักษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2551

**The Utilization of Home and School Newsletters to Develop Discipline Behaviors
of Preschool Children at Nawattaphume International School in
Lampang Province**

Ms. Anchalee Sriraksa

A Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
 ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติอินวัตภูมิ
 จังหวัดลำปาง

ผู้ศึกษา นางอัญชลี ศรีรักษา

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

.....*Dr. Umm*.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล)

.....*Prasert Jeerakul*.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....*Dr. Witakdi Jindanurak*.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดาอนุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่.....26.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ.....2551.....

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
 ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ
 จังหวัดลำปาง

ผู้ศึกษา นางอัญชลี ศรีรักษา **ปริญญา**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังผู้ปกครองจัดกิจกรรมโดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน และ (2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 10 คน ที่ศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ จังหวัดลำปาง การทดลองใช้เวลา 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมโดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และ (2) ผู้ปกครองเห็นด้วยกับสาระสำคัญและกิจกรรมเสนอแนะในสารสัมพันธ์บ้านและโรงเรียนในระดับมาก

คำสำคัญ สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ระเบียบวินัย เด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

ค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรคาล ประธานกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ รวมทั้งผู้ปกครองทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะจนผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนนานาชาติวินัดภูมิ ที่มอบทุนการศึกษา และให้โอกาสในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนสำเร็จ

นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากคุณณัชชา ถาวร ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะการคำนวณค่าสถิติในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ

ขอขอบคุณ ครูนวนันท์ อินปิ่น ครูวนิดา ศิริวรวัจน์ชัย ครูจุฑารัตน์ ทาระวรรณ ครูสายรุ้ง ใจดา ครูชนวม ไทยรินทร์ และครอบครัว ที่ให้ความรัก ความเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ สนับสนุน เป็นกำลังใจตลอดมา

ประสบการณ์ในการทำค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีค่าอย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัย สิ่งดีอันใดที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ ขอมอบแต่เด็กปฐมวัยทุกคน

อัญชติ ศรีรักษา

มกราคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	6
ความหมายและความสำคัญของระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	6
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัย.....	8
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	10
การฝึกระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน.....	15
ความหมายและความสำคัญของสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน.....	15
รูปแบบและแนวทางการจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน.....	19
เนื้อหาสาระของสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน.....	24
โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน.....	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน	35
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เป็นรายด้านหลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน เป็นรายบุคคล.....	37
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน.....	38
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
สรุปการวิจัย.....	42
อภิปรายผล.....	44
ข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	55
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	56
ข สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน	58
ค แบบสอบถาม คู่มือการใช้แบบสังเกต และแบบสังเกต.....	75
ประวัติผู้ศึกษา.....	80

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ประเภทและรูปแบบของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์.....	20
ตารางที่ 3.1 เนื้อหาสาระในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัย.....	33
ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม ความมีระเบียบวินัยก่อนและหลังการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน.....	36
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยเป็นรายด้าน หลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ของแต่ละบุคคล.....	38
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์ บ้านกับโรงเรียน.....	39
ตารางที่ 4.4 ปัญหาของผู้ปกครองจากการร่วมทำกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย.....	40
ตารางที่ 4.5 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	41

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	17
ภาพที่ 2.2 การสื่อสารแบบสองทาง.....	22
ภาพที่ 2.3 การสื่อสารแบบทางเดียว.....	23

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติสอนให้ตระหนักว่าชนชาติใดมีระเบียบวินัย มีความสามัคคี ชนชาตินั้นก็จะเจริญรุ่งเรือง ชนชาติใดที่ขาดระเบียบวินัยประเทศนั้นจะเสื่อมถอยและล่มสลายไป เพราะการที่บุคคลขาดระเบียบวินัย มีผลให้สังคมขาดวินัยไปด้วย ดังนั้นระเบียบวินัยจึงเป็นจริยธรรมที่ควรได้รับการส่งเสริม (วิภาหวัณ มูลสถาน 2523: 2) การที่ประเทศหนึ่งๆจะพัฒนาหรือมีความเจริญก้าวหน้าได้มากน้อยเพียงไร ต้องอาศัยเงื่อนไขสำคัญหลายประการ คุณภาพของคนหรือประชากรของประเทศนั้นๆนับว่าสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะคุณภาพของคนที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย

คนไทยเราชอบความมีเสรีภาพ ชอบทำอะไรตามใจชอบของตนเองเสมอ โดยเฉพาะการอบรมเด็ก เรามักจะถือหลักว่า อย่าไปกักกันความเจริญเติบโตของความคิดทางสมองของเด็ก ปล่อยให้เขาได้มีเสรีในทางความคิดกันอย่างเต็มที่ แต่มาคิดได้ว่าทุกอย่างต้องมีขอบเขต ถ้าไม่มีขอบเขตจะออกนอกวงไป จะเสียในภายหลัง ฉะนั้นต้องมีการจำกัดวงของเสรีภาพไว้บ้าง อย่าปล่อยให้กลายเป็นคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ เพราะปกติใจของคนมีสภาพวิ่งตลอดเวลา หากไม่มีการบังคับไว้ก็จะเสียคน ต้องมีระเบียบไว้กล่อมเกล้าใจของคน ให้เคยชินกับการถูกกักไว้ในการอบเสียบ้าง มิฉะนั้นจะลำบากใจเมื่อเขาโตขึ้น และต้องอยู่ในระเบียบ เช่น กฎหมาย ขนบธรรมเนียม เป็นต้น (พระเทพวิสุทธิเมธี 2533: 23)

ระเบียบวินัยมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมอย่างมาก และมีความจำเป็นยิ่งขึ้นในสังคมอนาคตที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปัจจุบันปรากฏว่าปัญหาวินัยในสังคมไทยอยู่ในขั้นรุนแรงและน่าเป็นห่วง ยอมรับว่าคนไทยขาดวินัย แม้แต่เรื่องเล็กน้อยๆ เช่น การไม่เข้าแถวตามลำดับ การไม่ตรงต่อเวลา ผลักวันประกันพวง ไม่ข้ามสะพานลอย กุญแจโทรศัพท์ในโรงภาพยนตร์ จนถึงเรื่องใหญ่ๆเช่น การฝ่าฝืนกฎจราจรจนเกิดอุบัติเหตุ การขาดการประชุม เป็นต้น จะกลายเป็นเรื่องธรรมดาในสังคม ซึ่งหากพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว จะเห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาทางสังคมที่เผชิญอยู่ ทั้งปัญหายาเสพติด การมั่วสุมทางเพศ การทำร้ายร่างกาย การคอร์รัปชัน ความเห็นแก่ตัว (อุทุมพร ตรังคสมบัติ 2542: 3) โดยเฉพาะ

ปัญหาด้านคอร์ปชั่นซึ่งเป็นปัญหาใหญ่อยู่ในยุคสมัยนี้ ซึ่งรัฐบาลสมัยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ได้ประกาศใช้นโยบายคุณธรรมนำความรู้ โดยมุ่งปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใฝ่การเรียนรู้ มีระเบียบวินัย และมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (กรมวิชาการ 2542: บทนำ)

การพัฒนาความมีระเบียบวินัย เป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไป อาศัยการแนะนำอบรมสั่งสอนจากผู้อยู่ใกล้ชิดตั้งแต่เยาว์วัย โดยได้เห็นตัวอย่างที่ดี และได้รับคำแนะนำอย่างดีจากผู้ใหญ่และเพื่อนในวัยเดียวกัน การจัดสภาพแวดล้อม การจัดประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัย มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างฐานความพร้อมของพัฒนาการ ตลอดจนบุคลิกภาพต่างๆ ต้องมีการอบรมสั่งสอนต่อเนื่องและเหมาะสมจึงจะช่วยให้เด็กเกิดคุณธรรมหรือความดีได้

การทำหน้าที่ดังกล่าว นอกจากเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของครูแล้ว ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก มีความสำคัญและมีอิทธิพลในการส่งเสริมจริยธรรมด้านระเบียบวินัยให้แก่เด็กเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นบุคคลที่เด็กรักและใกล้ชิดมากที่สุด ผู้ปกครองหรือพ่อแม่สามารถร่วมกับโรงเรียนในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกันระหว่างบ้านกับสถานศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมที่บ้าน อรุณี หรดาล (2536: 7) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองสามารถเสริมประสบการณ์และความรู้ ให้การอบรมสั่งสอน การเป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องระเบียบวินัย รวมทั้งสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้กับเด็กขณะอยู่ที่บ้านได้ เช่น การตรงต่อเวลา การเก็บของเล่นให้เป็นระเบียบ เป็นต้น

นอกจากนี้อาจใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อเป็นสื่อที่ช่วยให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการพัฒนาจริยธรรมด้านต่างๆ ให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งได้มีผู้สนใจศึกษาไว้อย่างหลากหลาย เช่น ใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัย (เสาวลักษณ์ หนูรอด 2542) การเปรียบเทียบความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ (ณัฐจิตต์ ลิมวนาทิพงศ์ 2542) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนในการให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาความมีระเบียบวินัยให้กับเด็กปฐมวัยจะสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยมีระเบียบวินัยดีขึ้นได้หรือไม่

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง ผู้ปกครองจัดกิจกรรมโดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

3. สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมโดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 **ประชากร** ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่ศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ จังหวัดลำปาง

4.2 **ระยะเวลา** การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาศึกษาเป็นเวลา 5 สัปดาห์

4.3 **ตัวแปรที่ศึกษา**

4.3.1 **ตัวแปรต้น** ได้แก่ สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

4.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กนักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ จังหวัดลำปาง

5.2 **พฤติกรรมความมีระเบียบวินัย** หมายถึง การปฏิบัติตามกฎกติกา และข้อตกลงของเด็กปฐมวัยที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้น ครอบคลุม 5 พฤติกรรม คือ การเก็บของ การรักษาความสะอาด การตรงต่อเวลา การมีมารยาท และการประพฤติตนเหมาะสมตามวัย

5.3 สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน หมายถึง เอกสารที่ผู้วิจัยส่งถึงผู้ปกครอง ทั้งหมด 15 ฉบับ แต่ละฉบับประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

5.3.1 สารสำคัญ เป็นแนวคิดสำคัญที่ให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

5.3.2 กิจกรรมอุกรัก เป็นการเสนอแนะกิจกรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกิจวัตรประจำวันให้พ่อแม่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้านเพื่อพัฒนาการมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ทราบผลการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนที่มีต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

6.2 ได้แนวทางในการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาการมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

6.3 เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัย

6.4 เป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องได้ ตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของการร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.5 ได้แนวทางในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “ การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติวิฑูมิ จังหวัดลำปาง ” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัย
 - 1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
 - 1.4 การฝึกระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน
 - 2.2 รูปแบบและแนวทางการจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน
 - 2.3 เนื้อหาสาระของสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน
 - 2.4 โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายและความสำคัญของระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

1.1.1 ความหมายของระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของคำว่า “ ระเบียบวินัย ” ซึ่งนักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้ให้ความหมายของระเบียบวินัยไว้หลายทัศนะ ขึ้นอยู่กับความเชื่อและแนวคิดของแต่ละคน ดังนี้

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2523: 15) ได้ให้ความหมายของระเบียบวินัยว่าเป็น การฝึกกาย วาจา ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดี เพื่อให้การอยู่ร่วมกันของมนุษย์เป็นไปอย่างเรียบร้อยเสมอกัน เพราะสังคมมนุษย์จะต้องมีระเบียบวินัยเป็นเครื่องควบคุมจึงจะอยู่ร่วมกันได้ เหมือนดอกไม้ที่จะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มจะต้องอาศัยด้ายร้อยดอกไม้เป็นเครื่องควบคุมไว้ หากขาดสิ่งควบคุมคือด้ายแล้ว ดอกไม้ก็จะกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบงดงาม

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524: 25) กล่าวว่า ระเบียบวินัยเป็นความประพฤติทั้งทางกาย วาจา และใจที่แสดงถึงความเคารพในกฎหมาย ระเบียบประเพณีของสังคม และความประพฤติที่สอดคล้องกับอุดมคติหรือความหวังของตนเอง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2527: 99) ได้ให้ความหมายของระเบียบวินัยไว้ว่าเป็น ข้อบังคับ คำสั่ง กฎ กติกา ระเบียบ ที่สังคมวางไว้เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของคน เพราะคนต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่ ตั้งแต่หมู่เล็ก คือ ครอบครัว จนถึงหมู่ใหญ่ คือ ประเทศชาติ ถ้าทุกคนที่อยู่ร่วมกันปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่สังคมวางไว้ ก็จะนำมาซึ่งความสงบสุข เจริญก้าวหน้า มั่นคง ปลอดภัย

พัชรีย์ จินดาหลวง (2539: 13) กล่าวว่า ระเบียบวินัย เป็นการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกา และขนบธรรมเนียมประเพณีที่สังคมกำหนดขึ้น ทั้งในระดับสังคม ครอบครัว หมู่บ้าน ตลอดจนประเทศชาติ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต (2539: 759) ได้ให้ความหมายของระเบียบวินัยว่าเป็น การประพฤติได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และเป็นไปตามเงื่อนไข กฎเกณฑ์ กติกา หรือข้อตกลงที่สังคมกำหนด ด้วยความเต็มใจและจริงใจ โดยไม่มีการลงโทษ หรือควบคุม

ปราณี ตั้งใจดี (2540: 6) กล่าวว่า ระเบียบวินัย เป็นการปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับ คำสั่ง เงื่อนไข กติกา ระเบียบที่สังคมวางไว้อย่างมีเหตุผล ไม่กระทำการใดออกนอกกลุ่มนอกทาง ปฏิบัติงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน จัดเก็บรวบรวมสิ่งต่างๆไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ ประเมินตนเอง พร้อมทั้งแก้ไขการปฏิบัติให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ความมีระเบียบตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 744) ใต้ให้ความหมายว่าเป็นแบบแผนที่วางไว้เป็นแนวปฏิบัติ หรือดำเนินการ เช่น ระเบียบวินัย ระเบียบข้อบังคับ

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ระเบียบวินัยเป็นการประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกฎ กติกา ระเบียบ ที่สังคมวางไว้อย่างมีเหตุผล เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข สำหรับความหมายของพฤติกรรมการณ์มีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยเขาว์นั้น หมายถึง การปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลง ของเด็กปฐมวัยที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้น ครอบคลุม 5 พฤติกรรม คือ การเก็บของ การรักษาความสะอาด การตรงต่อเวลา การมีมารยาท และการประพฤติตนเหมาะสมตามวัย

1.1.2 ความสำคัญของระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

พระธรรมปิฎก (2545: 11) กล่าวถึงหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้ว่า วินัยเป็นเครื่องมือที่จะสร้างวิถีชีวิต เป็นการจัดตั้งของมนุษย์เพื่อให้เป้าหมายทางธรรมชาติเกิดผลขึ้น วินัยคือการจัดสรรหรือจัดตั้งระบบวิถีชีวิตที่จะทำให้คนต้องดำเนินชีวิตและทำกิจกรรมต่างๆ อยู่ในแนวทางที่เราต้องการ ซึ่งแสดงออกทางกายและวาจาชัดเจนด้วยพฤติกรรมที่ดีงามเป็นปกติ สอดคล้องกับ รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2529: 103) ที่กล่าวว่าระเบียบวินัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลจะใช้อู่ร่วมกันในทุกสังคม เพราะระเบียบวินัยเป็นแบบแผนความประพฤติของบุคคลที่ร่วมกันกำหนดในสังคม เพื่อให้สมาชิกได้ควบคุมตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระเบียบวินัยในโรงเรียน ถ้านักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ ก็ย่อมจะมีผลทำให้สมาชิกทั้งครูและนักเรียนในโรงเรียนอยู่กันอย่างสงบสุข ไม่มีผู้ใดก่อความ เกะกะระราน ข่มเหงรังแกกัน ในด้านการเรียนการสอน หากนักเรียนมีวินัย ครูก็ไม่ยุ่งยากในการอบรมสั่งสอนและการปกครองนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนราบรื่นมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพนัส หันนาคินท์ (2509: 197) ที่ได้กล่าวว่า โรงเรียนจำเป็นต้องมีระเบียบวินัยเพื่อควบคุมความประพฤติของนักเรียน แต่มีความหมายและขอบเขตของการควบคุมแตกต่างกันไปจากกฎหมายบ้านเมือง มีส่วนช่วยสร้างความเจริญให้โรงเรียนและนักเรียนดังนี้ คือ

1. ระเบียบวินัยช่วยสร้างและรักษาสถานการณ์ที่จำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ถ้าขาดระเบียบวินัยจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนยากลำบาก มีปัญหา จนไม่สามารถดำเนินการได้และเป็นผลเสียต่อตัวนักเรียน
2. ระเบียบวินัยช่วยเตรียมตัวนักเรียนสำหรับดำเนินชีวิตในอนาคต เมื่อนักเรียนโตเป็นผู้ใหญ่ แม้มี่เสรีภาพแต่ก็ยังต้องผูกพันกับความรับผิดชอบ

3. ระเบียบวินัยช่วยปลูกฝังการรู้จักควบคุมตนเอง ควรได้รับการปลูกฝังอย่างสม่ำเสมอ จนเป็นอุปนิสัยติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่

วินัยมีส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังที่ วิโรจน์ โสวัณณะ (2540: 71) ได้เสนอว่า ระเบียบวินัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับความมั่นคง เพราะประเทศที่มั่นคงนั้นจะต้องอาศัยรากฐานที่แข็งแรง โดยรากฐานที่แข็งแรงนั้นก็คือ ระเบียบวินัย ซึ่งควรสร้างเสริมให้บังเกิดขึ้นในตัวเด็ก เพื่อให้เขาเป็นคนที่ระเบียบวินัยในตนเอง ส่งผลให้สังคมมีความมั่นคงและทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข

การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีของผู้ปกครอง ครู การอบรมสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติ ตามกฎระเบียบของสังคม รวมทั้งการส่งเสริมให้มีระเบียบวินัยตั้งแต่ปฐมวัยจะช่วยให้เด็กมี พฤติกรรมที่เหมาะสม ซิเวียคอฟ และ ฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz, 1965: 8-14) ได้ให้ความเห็นว่า ระเบียบวินัยเกิดจากรากฐานแห่งความชื่นชอบ และอุดมคติหรือการยึดมั่นในจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น ไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับให้กระทำตามคำสั่ง ส่วนดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520: 8) กล่าวว่า การสร้างระเบียบวินัยควรเริ่มฝึกตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาลักษณะนิสัยให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ดังนั้นระเบียบวินัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลจะใช้อยู่ร่วมกันในทุกสังคม เพราะระเบียบวินัยเป็นแบบแผนความประพฤติของบุคคลที่ร่วมกันในสังคม ซึ่งแสดงออกทางกาย และวาจาชัดเจนด้วยพฤติกรรมที่ดีงามเป็นปกติ สำหรับเด็กระเบียบวินัยช่วยเตรียมตัวสำหรับ ดำเนินชีวิตในอนาคต ถึงแม้มีเสรีภาพแต่ก็ยังคงผูกพันกับความรับผิดชอบ และควรได้รับการ ส่งเสริมตั้งแต่ช่วงปฐมวัยโดยความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองซึ่งเด็กรักและใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ซึ่งต้องมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เพื่อการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยนั้นไม่มี ทฤษฎีที่กล่าวถึงระเบียบวินัยโดยตรง แต่มีทฤษฎีที่มีหลักการเกี่ยวข้องกับระเบียบวินัย คือทฤษฎี การเกิดวินัย และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 ทฤษฎีการเกิดวินัย เมอเรอร์ (Mowrer 1963: 31 อ้างถึงในกรมวิชาการ 2542: 29-30) กล่าวว่า การเกิดวินัยของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาเชื่อว่าต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรก เกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดู อันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเอง หรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโต ขึ้น ซึ่งเมอเรอร์ได้อธิบายว่า ทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิด ในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นหลายระดับและมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารกหรือเด็ก คือ บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งเป็นผู้ที่มาบำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้คัมนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้ปิดให้ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการจะรู้สึกสบาย พอใจ และมีความสุข ความรู้สึกนี้จะรุนแรงมาก และติดตรึงอยู่ในสำนึกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกสบาย พอใจ และมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์อยู่เสมอทุกครั้ง ก็คือการปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก การบำบัดความต้องการของตนกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู เป็นสิ่งที่ควบคู่กันเสมอ โดยที่ความสุขความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อน ถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวก็ไม่ได้กินหรือเมื่อกินยามไม่หิว เด็กก็จะไม่เกิดความสุข เด็กจะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูคน นั้นก็คือ บุคคลที่สำคัญในการเรียนรู้เริ่มแรกของเด็ก ก็คือผู้เลี้ยงดู ซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดาหรือผู้อื่นก็ได้

2) ความรักและความผูกพันของเด็ก นำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ ซึ่งการที่เด็กทำเช่นนี้เด็กเกิดความสุข ความพอใจได้เอง อันเป็นลักษณะการให้รางวัลและชมเชยตนเอง โดยบุคคลไม่ได้หวังผลจากภายนอก เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูทั้งทางที่ดีและไม่ดีเท่าๆกัน ตราบเท่าที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เมอเรอร์เชื่อว่า เด็กจะบรรลุวุฒิภาวะทางจิตเมื่ออายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาไปเรื่อยจนเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์ จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การได้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว การมีความรักและการมีอารมณ์ต่างๆ ส่วนผู้ที่ขาดวินัยก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ และกลายเป็นผู้ทำผิดกฎหมายของบ้านเมืองเสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรเรื้อรัง หมด โอกาสที่จะแก้ไข

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การเกิดวินัยจนบรรลุวุฒิภาวะทางจิตนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการเลี้ยงดูในวัยทารกอย่างมีความสุข ความอบอุ่นและผ่านการอบรมสั่งสอน หรือการเลียนแบบที่ดีงามจากผู้เลี้ยงดูตนเอง จึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะเด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคล และกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลนั้น

1.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม เพียเจ้ (Piaget, 1962: 16-19) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหามาจากกฎเกณฑ์ต่างๆ และกำหนดเป็นแนวทางสังคม หรือพฤติกรรมระหว่างบุคคล กล่าวโดยสรุปก็คือ จริยธรรมเป็นความเข้าใจในแนวทางของการประพฤติดี ประพฤติชอบ ทั้งทางกาย วาจาและใจ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป้าหมายสูงสุดของจริยธรรมคือ การแสดงออกในรูปของพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลของการกระทำในปัจจุบันและเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญา ซึ่งในที่นี้จะขอกกล่าวเฉพาะขั้นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนเจริญธรรม (แรกเกิด – 2 ปี) เป็นขั้นที่ยังไม่มี
ความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดลอม และระเบียบกฎเกณฑ์ได้ การประพฤติปฏิบัติจะกระทำเพื่อ
สนองความต้องการทางร่างกาย

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติตามคำสั่ง (อายุ 2-8 ปี) เด็กสามารถรับรู้สภาพแวดลอม
และบทบาทของตนต่อผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม
การเกิดพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัยต้องอาศัยกฎเกณฑ์ หรือคำสั่ง เพื่อให้เด็กปฏิบัติตาม
แนวทาง และนำไปสู่พฤติกรรมของบุคคลต่อไป

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
และอบรมเลี้ยงดู โดยการกระตุ้น ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตามกติกา ข้อบังคับ ได้อย่างเหมาะสมกับวัย
เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความมีระเบียบวินัย ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดจากทฤษฎีดังกล่าวมาเป็น
แนวทางในการพัฒนาสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน และกิจกรรมลูกรัก ซึ่งเป็นกิจกรรมเสนอแนะ
เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัย มี 6 ประการ
ดังต่อไปนี้ (อุทุมพร ตรังคสมบัติ 2542: 36-44)

1.3.1 *ตัวเด็ก* เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างระเบียบวินัย ซึ่งควร
พิจารณาข้อมูลในเรื่องต่อไปนี้

1) อายุ เป็นปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการอบรมเด็ก เด็กแต่ละวัยมีความคิด
ความรู้สึก และการกระทำแตกต่างกันไป ในเด็กเล็ก ๆ นั้นสามารถที่จะเข้าใจเหตุผล จดจำคำสั่ง
สอนของผู้ใหญ่ และควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบ หรืออดทนต่อความคับข้องใจได้น้อย
ดังนั้นเด็กเล็กจะรักษาระเบียบวินัยไม่ได้ดีเท่าเด็กโต แต่ก็ควรวางพื้นฐานการมีระเบียบวินัยให้ตั้งแต่
เด็กเล็ก

2) การทำงานของสมอง สมองมีหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของ
บุคคล โดยเฉพาะสมองส่วนหน้า ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมให้อยู่ในขอบเขตที่พอดี ถ้าเด็กมี
ปัญหาของสมองส่วนหน้า ทำให้มีพฤติกรรมและอารมณ์เปลี่ยนแปลง ทำให้การฝึกระเบียบวินัย
และการอบรมสั่งสอนเป็นไปได้ยาก

3) ความสามารถทางเชาว์ปัญญา เด็กที่มีระดับสติปัญญาดำกว่า 80 มักมี
ปัญหาด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง ความจำไม่ดี เด็กไม่เข้าใจเหตุและผลของกฎระเบียบต่างๆ แต่เด็กที่
มีเชาว์ปัญญาสูงก็ไม่ได้มีระเบียบวินัยดีกว่า แต่มักใช้ความฉลาดหาทางหลบเลี่ยงกฎเกณฑ์ต่างๆ
เสมอ

4) โรคสมาธิบกพร่อง (Attention deficit disorder) เนื่องจากเมื่อเด็กขาดสมาธิจะทำให้การฝึกระเบียบวินัยเป็นไปได้ยาก ในเด็กเมื่อเป็นโรคนี้นักมีปัญหาสมาธิไม่ดี จี๋ลึมช่นอยู่หนึ่งไม่เป็น คุณอารมณ์ไม่ได้ การรักษาโรคนี้นี้ด้วยการฝึกพฤติกรรม และบางรายอาจต้องทานยาช่วยเพิ่มสมาธิ

5) พื้นอารมณ์เด็ก แบ่งได้ 2 ประเภท คือ เด็กเลี้ยงง่าย มีลักษณะอารมณ์ดีปรับตัวง่าย เข้าหาผู้อื่นได้ง่าย มีสมาธิดีและมีความอดทนสูง ส่วนเด็กเลี้ยงยาก มีอารมณ์แปรปรวนง่าย อดทนต่ำ ยากต่อการฝึกระเบียบวินัย ผู้ดูแลต้องใจเย็น ไม่ยั่วให้เด็กโมโห พุดคุยด้วยเหตุผล ใช้วิธีสร้างแรงจูงใจ

6) ปัญหาทางอารมณ์ สาเหตุอาจมาจากครอบครัวแตกแยก หรือเด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ต่อเนื่อง หากแก้ปัญหานี้ได้ สามารถฝึกระเบียบวินัยได้ง่ายขึ้น

1.3.2 *ตัวพ่อแม่* เป็นบุคคลใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด มีอิทธิพลอย่างมากในการเสริมสร้างระเบียบวินัยของเด็ก ปัจจัยเกี่ยวกับตัวพ่อแม่ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมระเบียบวินัยมีดังต่อไปนี้

1) ทศนคติของพ่อแม่ พ่อแม่มักคิดว่าระเบียบวินัยไม่สำคัญ ทำให้เด็กเติบโตแบบขาดวินัย และมีปัญหาพฤติกรรมได้

2) ความตั้งใจจริงของพ่อแม่ ไม่พยายามฝึกอย่างมีแบบแผน ขาดความตั้งใจจริงในการฝึกเป็นไปอย่างลุ่มๆดอนๆ

3) ระเบียบวินัยในตัวพ่อแม่ บ่อยครั้งที่พ่อแม่ไม่มีระเบียบวินัย เมื่อลูกเห็นก็กลายเป็นคนขาดระเบียบวินัย เช่น วางของไม่เป็นที่ ใช้กระดาษชำระเกลื่อนพื้น เสื้อผ้าใช้แล้วพาดตามต่างๆ ไม่ตรงเวลา เป็นต้น เมื่อเด็กเห็นก็เกิดการเลียนแบบพ่อแม่

4) อารมณ์ของพ่อแม่ ถ้ามีอารมณ์เศร้าและหงุดหงิดง่ายมักจะลงโทษเด็กรุนแรงอาจเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กโกรธ และมีพฤติกรรมก้าวร้าว

1.3.3 *ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก* เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการฝึกระเบียบวินัย หากพ่อแม่ลูกมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดี เด็กมักต่อต้านกฎระเบียบที่ตั้งขึ้น และคิดเอาเองว่าพ่อแม่ต้องการแก้แค้นที่เขาทำผิด ถ้ามีความสัมพันธ์ดี เด็กจะยอมรับและนับถือในตัวพ่อแม่ เด็กจะเข้าใจเมื่อถูกลงโทษว่าพ่อแม่ปรารถนาดีต่อเขา

การสร้างระเบียบวินัย จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ที่เหมาะสม หากใช้วิธีการออกคำสั่งอยู่ร่ำไป ลูกจะไม่ยอมฟัง หากลงโทษโดยการตีทุกครั้งที่ทำผิด ก็จะกลายเป็นด้านไม่เรียว หากให้รางวัลทุกครั้งก็ต้องเพิ่มรางวัลขึ้นเรื่อยๆและขาดแรงจูงใจ ปัญหาที่มักพบบ่อยในการฝึกระเบียบวินัย

คือพ่อแม่ขาดความสม่ำเสมอ ดังกฎเกณฑ์ที่ไม่แน่นอน ดังนั้นหากจะฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัย พ่อแม่ต้องมีวิธีการที่เหมาะสม ทำอย่างจริงจังและเสมอต้นเสมอปลายด้วย

1.4 การฝึกระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้มีระเบียบวินัยที่ดีส่วนมากจะได้รับการฝึกตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะพ่อแม่จะเป็นผู้ช่วยเด็กควบคุมพฤติกรรมด้วยการอบรมอย่างเสมอต้นเสมอปลายตั้งแต่เด็ก เมื่อโตขึ้นเด็กจะควบคุมตนเองได้ และนั่นคือเป้าหมายสูงสุดในการฝึกระเบียบวินัย คือการที่บุคคลดำรงตนอยู่ในความถูกต้อง รู้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ มีความสามารถที่จะบังคับตนเองและควบคุมตนเองได้ดี โดยไม่ต้องมีผู้อื่นหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ มาคอยควบคุม เด็กปฐมวัยควรได้รับการฝึกระเบียบวินัยในเรื่องต่างๆดังต่อไปนี้ (อุทุมพร ตรังคสมบัติ 2542: 27 และ วราภรณ์ รักวิชัย 2540: 37)

- 1) การเก็บของ เมื่อหยิบของจากที่ใด ต้องนำไปเก็บไว้ที่เดิมเมื่อใช้เสร็จ
- 2) ตรงต่อเวลา ตามกำหนดเวลากิจกรรมและปฏิบัติงานต่างๆตามตารางเวลาที่เหมาะสม ตั้งแต่ตื่นนอน จนถึงเข้านอน
- 3) ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงได้
- 4) ฝึกให้รู้จักการทำงานอย่างมีขั้นตอน
- 5) ฝึกให้เก็บของตกหล่นทุกครั้ง
- 6) ฝึกให้ดูแลสิ่งของต่างๆของตนเอง เช่น เสื้อผ้า ของเล่น เก็บและรักษาให้อยู่ในที่ถูกต้องและเรียบร้อยเสมอ
- 7) แต่งกายให้เรียบร้อย ถูกแบบและกาลเทศะ
- 8) มีมารยาทในการพูด ฟัง
- 9) มีมารยาทในการรับประทานอาหาร

การฝึกอบรมเด็กให้มีลักษณะที่พ่อแม่คาดหวังไว้นั้น พ่อแม่ต้องมีความอดทน ใจเย็น และใช้เวลากับลูกในการฝึกหัด ปฏิบัติต่อลูกอย่างสม่ำเสมอ อย่าใช้อารมณ์ เด็กวัยนี้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่ เริ่มมองโดยใช้ความคิดพ่อแม่เป็นหลัก เริ่มเข้าใจว่าสิ่งใดควรไม่ควร ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของวินัยและศีลธรรมจรรยา เด็กวัยนี้เริ่มมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและการควบคุมตนเอง เด็กจะจดจำว่าอะไรเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมตามที่ผู้ใหญ่สอน และพยายามทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่พอใจ การฝึกระเบียบวินัยเด็กวัยก่อนเรียน (3-5 ปี) มีหลักในการฝึกระเบียบวินัยดังนี้ (อุทุมพร ตรังคสมบัติ 2543: 53-54)

1) ความแน่นอนสม่ำเสมอ ควรกำหนดกิจวัตรประจำวันที่แน่นอน เด็กจะรู้สึกสบายใจถ้าเขารู้กำหนดการที่แน่นอนของตนเองล่วงหน้า เช่น กำหนดเวลารับประทานอาหาร อาบน้ำ เล่นและเวลานอน การตั้งกฎเกณฑ์ต้องคำนึงว่ามีความสำคัญและเด็กสามารถที่จะทำตามได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงต้องอธิบายเหตุผลว่าเพราะอะไร

2) ชมเชยให้กำลังใจ เด็กต้องการความสนใจและการยอมรับที่สม่ำเสมอจากผู้ใหญ่ ควรบอกให้เด็กรู้ถึงความต้องการอย่างชัดเจนและชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดี

3) ทำเป็นแบบอย่างที่ดี เด็กจะเลียนแบบสิ่งต่างๆรอบตัว ดังนั้นจึงควรทำให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก เพื่อให้เด็กพัฒนาระเบียบวินัยตามแนวทางที่คาดหวังไว้

4) ใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ เด็กมีความแตกต่างกันและมีพัฒนาการทางร่างกายและอารมณ์แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานการณ์ ก่อนที่จะใช้ระเบียบวินัยต่อเด็กต้องพิจารณาว่า เด็กกำลังเหนื่อย ป่วย หิว หรือกำลังไม่สบายใจหรือไม่

5) การลงโทษเพื่อให้เกิดระเบียบวินัยอาจทำได้ หากการพูดชี้แจงหรือกระทำโดยวิธีต่างๆไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ อาจจำเป็นต้องมีการลงโทษ แต่ไม่ควรรุนแรงนัก เช่น การที่ผู้ปกครองไม่ยอมรับสิ่งที่เด็กกระทำโดยไม่ถูกต้อง อาจใช้การงดกิจกรรมบางอย่างที่เด็กชอบ เป็นการลงโทษ หรืออาจจำกัดบริเวณในระยะเวลาหนึ่ง

ความเข้าใจผิดที่ว่า การมีกฎระเบียบจะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเองและขาดอิสรภาพทางความคิด แท้จริงแล้ว อิสรภาพอันไม่มีขอบเขตไม่ใช่สิ่งที่เด็กต้องการ เด็กจะรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง เมื่อดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีกฎเกณฑ์ มีขอบเขตที่ชัดเจนที่จะป้องกันเขาไว้จากการกระทำที่ไม่เหมาะสม การส่งเสริมให้เด็กมีระเบียบวินัยในตนเองควรเกิดจากความรัก ความอบอุ่น การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยระดับปฐมวัย ซึ่งแบ่งเป็นงานวิจัยในและต่างประเทศดังนี้

1.5.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเท่าที่ศึกษามีผู้ทำการศึกษาไว้น้อยมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือเรื่องของการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีผู้ทำวิจัยไว้ดังนี้

เบญจวรรณ ศรีมารุต (2541: 59-66) ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยที่ใช้การประเมิน โดยใช้แฟ้มสะสมงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5

ปี จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้การประเมิน โดยเพิ่มสะสมงาน หลังการทดลองมีระเบียบวินัยแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภัก ไหวหากิจ (2543: 61-70) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและการจัดกิจกรรมการเล่นเกมแบบร่วมมือมีการรับรู้วินัยในตนเองหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่พบว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน คติธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ย การรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมแบบร่วมมือ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 39.87 และค่าเฉลี่ย 36.80 ตามลำดับ

กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ (2546: 63-70) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 5-6 ปีที่อยู่ในโรงเรียนเปรมฤดีศึกษา จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์และแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ ก่อนและระหว่างจัดกิจกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศศินันท์ นิลจันทร์ (2547: 54-62) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อความมีระเบียบวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุ 3-4 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่สถานรับเลี้ยงเด็กดงประทีป ชุมชนแออัด คลองเตย จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานหนังสือภาพ และแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความซื่อตรง การตรงต่อเวลา และการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

1.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

นักการศึกษาต่างประเทศได้มีผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับการฝึกวินัยเด็กดังนี้

มูสเสน (Mussen, 1969: 335-341 อ้างถึงใน จิตรา ชนะกุล 2539: 23) ศึกษาผลการฝึกวินัยให้แก่เด็กโดยการใช้เหตุผลและให้ความรัก ผลการวิจัยพบว่า การฝึกวินัยโดยใช้เหตุผลและให้ความรักเป็นวิธีฝึกวินัยที่ให้ผลดีที่สุด และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสมองของเด็ก เพราะช่วยให้

เด็กเข้าใจเหตุผลหรือมาตรฐานสังคมที่พ่อแม่ต้องการ วิธีนี้สามารถช่วยให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงขึ้น

ฮอฟแมน (Hoffman, 1970: 286 อ้างถึงใน จินดา น้ำเจริญ 2540: 12) ได้ศึกษาการฝึกวินัย 3 วิธี ได้แก่ การให้เหตุผล การปล่อยปละละเลย และการรวมอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่ฝึกวินัยโดยวิธีการให้เหตุผล ทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกวินัยโดยบิดามารดาปล่อยปละละเลยหรือรวมอำนาจ

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การฝึกวินัยในตนเองให้เด็กปฐมวัยมีผู้สนใจศึกษาไว้จำนวนมาก โดยมีการจัดกิจกรรม การประเมินผลในรูปแบบต่างๆ ในโรงเรียน แต่ยังไม่มีการวิจัยที่ศึกษาด้านระเบียบวินัยที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กที่บ้าน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้สารสัมพันธ์บ้าน โรงเรียนเป็นสื่อเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวันที่บ้าน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

2.1 ความหมายและความสำคัญของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

2.1.1 ความหมายของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน คำว่าสารสัมพันธ์ประกอบด้วย 2 คำ คือ คำว่า สาร และ สัมพันธ์ โดยในพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 831,834,865) ได้ให้ความหมายของคำว่า “สาร” ไว้ว่าหมายถึง แก่น ถ้อยคำ หนังสือ ซึ่งคำว่าหนังสือนั้นมีความหมายใช้ขีดเขียนแทนคำพูด ตามลักษณะอักษร จดหมายที่มีที่ไป ส่วนคำว่า “สัมพันธ์” หมายถึง ผูกพันเกี่ยวข้องกัน ดังนั้นคำว่า “สารสัมพันธ์” จึงมีความหมายว่า การผูกพันเกี่ยวข้องกัน โดยใช้จดหมาย หรือ หนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษร สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน จึงหมายถึง การผูกพัน การเกี่ยวข้องกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน ด้วยเอกสารหรือจดหมาย

นักการศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความหมายของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนไว้ในทัศนะของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง (Parent Education) ซึ่งใช้ชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ชุดการสอน ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง ชุดการจัดกิจกรรมนิทานและจดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง โดยใช้วิธีการหรือสื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งรู้บทบาทหน้าที่และเห็นความสำคัญของตนในการพัฒนาเด็ก และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นไปอย่าง

ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับทางโรงเรียน ฉันทนา ภาคบงกช (2531: 1) กล่าวถึงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองโดยใช้สื่อต่างๆ และสื่อมวลชนว่ามีวัตถุประสงค์อยู่ 2 ประการ คือ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก โดยอาศัยพื้นฐานความรู้และทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก และเพื่อให้ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ แก่เด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับโรงเรียน

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยให้ความหมายของคำว่า “สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน” ว่าเป็นจดหมายที่ส่งถึงผู้ปกครอง สัปดาห์ละ 3 ฉบับ แต่ละฉบับประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ สารสำคัญที่ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และกิจกรรมลูกรัก ที่เสนอแนะกิจกรรมสำหรับให้ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กในกิจวัตรประจำวันเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

2.1.2 ความสำคัญของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมแห่งแรกและสำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก โดยธรรมชาติและทางจิตวิทยา พ่อแม่ ตลอดจนผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญอย่างยิ่งในการให้ความรู้แก่เด็ก ถ้าจะนับเวลาของการเรียนรู้ที่เด็กได้รับจากพ่อแม่เปรียบเทียบกับครู จะพบว่าสัดส่วนในการเรียนรู้จากพ่อแม่มากกว่าครู ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญในการให้ความรู้และจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่เด็ก สำหรับการสร้างบุคลิกภาพหรือการสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ควรเริ่มต้นตั้งแต่เด็กยังเล็กอยู่ และต่อเนื่องไปจนเด็กเข้าโรงเรียน ในระยะปฐมวัยเมื่อเด็กเริ่มเข้าโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับครู หรือบ้านกับโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งและจำเป็นในการร่วมพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการครบทุกด้านและไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเป็นสื่อกลางหรือเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนได้ ดังภาพที่ 2.1

จำนวนผู้ปกครอง	ความช่วยเหลือของผู้ปกครอง
บางส่วน	ด้านนโยบาย การเป็นสมาชิกสมาคมครูผู้ปกครอง เป็นกรรมการศึกษา สมาคมศิษย์เก่า
มาก	แหล่งทรัพยากร ช่วยเตรียมอุปกรณ์การสอน ให้ทุนการศึกษา
มากที่สุด	ผู้ร่วมมือ ใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กที่บ้าน
ทั้งหมด	แหล่งข้อมูลข่าวสาร ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยของเด็ก ความชอบ ความไม่ชอบ ประวัติการเจ็บป่วยของเด็ก
จำนวนผู้ปกครอง	ความต้องการของผู้ปกครอง
ทั้งหมด	การสื่อสาร เช่น คู่มือผู้ปกครอง สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน การติดต่อโดยทางโทรศัพท์
มากที่สุด	การติดต่อ การเยี่ยมบ้าน การประชุมร่วมกันของครูและผู้ปกครอง
มาก	การให้ความรู้ผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครอง
บางส่วน	การสนับสนุน การแนะแนว การช่วยเหลือเป็นกลุ่ม
	ความต้องการของผู้ปกครอง

ภาพที่ 2.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ที่มา : Hornby , Garry. (1995). *Working with Parents of Children with Special Needs.*

New York: Biddles

ภาพที่ 2.1 แสดงภาพปิรามิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน 2 ส่วน คือ ความต้องการของผู้ปกครอง และความช่วยเหลือจากผู้ปกครองตามจำนวนผู้ปกครอง กล่าวคือ ในส่วนความต้องการของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองทั้งหมดต้องการการสื่อสารจากโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของกลุ่มผู้ปกครอง สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน หรือการติดต่อทางโทรศัพท์ ผู้ปกครองต้องการมากที่สุด คือการติดต่อในรูปแบบการเยี่ยมบ้าน การประชุมร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่วนมากต้องการความรู้ และผู้ปกครองบางส่วนต้องการได้รับการสนับสนุนในด้านการแนะนำการช่วยเหลือเป็นกลุ่ม สำหรับในส่วนของความช่วยเหลือจากผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองทั้งหมดเต็มใจและสามารถที่จะให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับจุดเด่นจุดด้อยของเด็ก ความชอบความไม่ชอบและประวัติการเจ็บป่วยของเด็ก ผู้ปกครองส่วนมากที่สุดสามารถให้ความร่วมมือในการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองส่วนมากสามารถเป็นแหล่งทรัพยากร ช่วยเตรียมอุปกรณ์การสอนและให้ทุนการศึกษา ผู้ปกครองบางส่วนสามารถช่วยเหลือโรงเรียนในด้านนโยบาย เช่น เป็นสมาชิกสมาคมครูผู้ปกครอง เป็นสมาชิกศิษย์เก่า เป็นต้น ซึ่งฮอร์นบี้ (Hornby, 1995: 25) กล่าวถึงเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีโอกาสใกล้ชิดหรือช่วยเหลือมักจะมีพัฒนาที่ช้า แต่อย่างไรก็ตาม การเคารพในการตัดสินใจของผู้ปกครองที่จะช่วยเหลือเด็กตามข้อจำกัดของเขาก็เป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นครูจึงมีบทบาทในการจัดเตรียมกิจกรรมที่ยืดหยุ่น เหมาะสม ให้ผู้ปกครองมีทางเลือกในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือเด็กที่บ้านให้มากขึ้น ซึ่งสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเป็นทางเลือกหนึ่งที่ใช้ได้ผล

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนจึงมีความสำคัญ เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถใช้เป็นสื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ทำประโยชน์ให้ประเทศชาติต่อไป การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเป็นวิธีที่สะดวกและกระทำได้ง่าย ซึ่งมีความสำคัญต่อตัวเด็ก ต่อผู้ปกครอง ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความสำคัญต่อตัวเด็ก การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนด้วยสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน นอกจากผู้ปกครองจะนำสาระในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองยังช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจไว้วางใจในตัวครูมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน มีความคิดในเชิงบวกต่อตัวครู ซึ่งเป็นผลดีต่อการเรียนของเด็ก

2) ความสำคัญต่อผู้ปกครอง ผู้ปกครองสามารถได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากการอ่านสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน และร่วมทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้านตามคำแนะนำในสารสัมพันธ์นั้น ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจกันระหว่าง ตัวพ่อแม่เอง และระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ซึ่ง อัมพลสุอำพัน (2538: 82) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับตัวพ่อแม่ว่า ถ้าพ่อแม่รักใคร่ปรองคองกันดีแล้ว เด็กจะมีความสุข และไม่ค่อยมีปัญหาด้านสุขภาพจิต ดังนั้นเมื่อผู้ปกครองใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนจะทำให้ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และสามารถเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กที่บ้าน รวมทั้งรู้จักการใช้การเสริมแรงทางบวกมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยลดความขัดแย้งเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้

3) ความสำคัญต่อสถานศึกษาปฐมวัย กล่าวคือ บ้านและโรงเรียนมีหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก โรงเรียนจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าปราศจากความเข้าใจ ความสนับสนุนการช่วยเหลือจากทางบ้าน ในการพัฒนาเด็กนั้นผู้ปกครองและครูจะต้องพยายามร่วมกันที่จะรู้จักเด็กทุกด้านทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพื่อจะได้จัดการศึกษาที่เหมาะสมแก่เด็ก ความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างบ้านและโรงเรียนสามารถลดปัญหาความขัดแย้ง และนำมาสู่ความร่วมมือ โดยมีสารสื่อสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเป็นตัวกลาง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในระยะเริ่มต้น จะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต

ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนโดยใช้สารสัมพันธ์ สามารถกระตุ้นความร่วมมือของผู้ปกครองให้พัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

2.2 รูปแบบและแนวทางการจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

2.2.1 รูปแบบสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ในงานวิจัยนี้ หมายถึง จดหมายที่โรงเรียนส่งถึงผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองพัฒนาเด็กที่บ้านไปในทิศทางเดียวกับโรงเรียน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ไม่สอดคล้องกัน เป็นประโยชน์ต่อตัวเด็ก ผู้ปกครอง และโรงเรียน การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวสื่อเป็นสำคัญ เพราะสื่อจะสามารถดึงดูด และสร้างความสนใจให้ผู้ปกครองอ่าน เบสซิสต้า (Bassista, 1986 อ้างถึงในสุวิทย์ จงตระกูลรัตน์ 2532: 60-61) กล่าวถึงการออกแบบการจัดทำสื่อสัมพันธ์ว่าควรคำนึงถึง ความสวยงาม การดึงดูดความสนใจให้น่าอ่าน ความง่ายของภาษา ภาพประกอบ การประหยัดค่าใช้จ่าย สำหรับเนื้อหาสาระนั้น เป็นส่วนสำคัญที่ต้องคำนึงถึงความชัดเจน รูปแบบของตัวอักษร และภาพประกอบต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาสามารถสื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจได้ง่าย สารสัมพันธ์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดหนึ่งซึ่งเป็นการถ่ายทอด

เนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อสาร เป็นสื่อที่ชี้แจงระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน อาจมีรูปแบบ (Tongyoo Kaewsaiha, 1987: 73 อ้างถึงใน สุวิทย์ จุงตระกูลรัตน์ 2532: 55) ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ประเภทและรูปแบบของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์

ประเภท	รูปแบบ
1. สื่อ สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ	1. หนังสือ 2. จุลสาร 3. หนังสือภาพ 4. การ์ตูน และอื่นๆ
2. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ไม่เป็นหนังสือ	1. โปสเตอร์ 2. แผ่นปลิว 3. หนังสือพิมพ์ฝาผนัง 4. จดหมายข่าว 5. ภาพพลิก 6. แผ่นพับ 7. คู่มือผู้ปกครอง และอื่นๆ

ที่มา : สุวิทย์ จุงตระกูลรัตน์ (2532) การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับชาวบ้าน ลำปาง ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนภาคเหนือลำปาง

จากตารางที่ 2.1 รูปแบบของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ชนิด
หนึ่ง อาจมีรูปแบบได้ดังต่อไปนี้

1. หนังสือ เป็นเอกสารเป็นเล่ม ที่สามารถบรรจุรายละเอียดเนื้อหาต่างๆ ได้มาก เหมาะ
กับผู้ปกครองที่มีระดับความสามารถในการอ่านสูง เพราะมีเนื้อหาและใช้เวลาในการอ่านมาก

2. จุลสาร เป็นสื่อที่มีลักษณะเป็นรูปเล่ม สามารถบรรจุเนื้อหาสาระได้มาก เหมาะ
กับเรื่องที่ต้องมีรายละเอียดอธิบายเพื่อความเข้าใจ เรื่องที่มีขั้นตอน วิธีการปฏิบัติหลาย

ขั้นตอน เรื่องที่มีหัวข้อย่อยมากๆที่ต้องอธิบายเพิ่มเติม เหมาะกับผู้ปกครองที่มีระดับการอ่านอยู่ในขั้นปานกลาง โดยปกติจุดสารจะมีความหนาไม่มากนัก คือ อยู่ในช่วง 10-30 หน้า

3. *หนังสือภาพ* มีลักษณะคล้ายการ์ตูน แต่ใช้ภาพถ่ายแทนภาพวาดหรือภาพการ์ตูน เนื้อหาเสนอความบันเทิงสอดแทรกเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้หรือคติเตือนใจลงไปด้วย เหมาะกับผู้ปกครองที่มีระดับการอ่านอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป

4. *การ์ตูน* มีลักษณะเป็นรูปเล่มเช่นเดียวกับจุดสาร เพียงแต่ในการนำเสนอเนื้อหาใช้ภาพการ์ตูนหรือภาพวาดประกอบกับบทสนทนา หรือคำบรรยาย การเสนอเนื้อหาโดยใช้การ์ตูนจึงเป็นลักษณะของการสอดแทรกเนื้อหาสาระลงไปในความบันเทิงจากเรื่องี่อ่าน เหมาะในการใช้กระตุ้น หรือดึงดูดความสนใจให้อ่านหนังสือ เหมาะกับผู้ปกครองที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในขั้นปานกลางขึ้นไป

5. *โปสเตอร์* เป็นสื่อที่ใช้เสนอข่าวสารข้อมูล เน้นภาพอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมาเป็นสื่อที่ดูออกแบบได้สะดุดตาหรือประทับใจผู้อ่านในช่วงเวลาอันสั้น เนื้อหาที่บรรจุลงไปจะเป็นใจความหลักที่สำคัญโดยไม่มีรายละเอียดอะไรมากนัก

6. *แผ่นปลิว* เป็นสื่อแผ่นเดียว นำเสนอเนื้อหาได้ไม่มากนัก โดยปกติจะเขียน เนื้อหาลงในหน้าเดียว พิมพ์ได้ง่ายและรวดเร็ว เหมาะกับเรื่องที่เป็นปัจจุบันและเร่งด่วน ข้อความมักจะเป็นข้อความง่ายๆและสั้นๆซึ่งสามารถสื่อความหมายแก่ผู้ปกครองได้โดยง่าย โดยทั่วไปจะใช้อักษรค่อนข้างโต

7. *หนังสือฝาผนัง* เป็นสื่อที่เสนอข้อมูล เนื้อหาสำหรับผู้ปกครองอย่างง่าย โดยพิมพ์เพียงด้านเดียว มีภาพประกอบข้อความ เพื่อช่วยในการสื่อความหมาย เหมาะกับการนำเสนอเรื่องที่เป็นปัจจุบัน และทันเหตุการณ์ สามารถนำเสนอเนื้อหาเฉพาะเรื่องที่มีรายละเอียดเนื้อหาไม่มากนัก

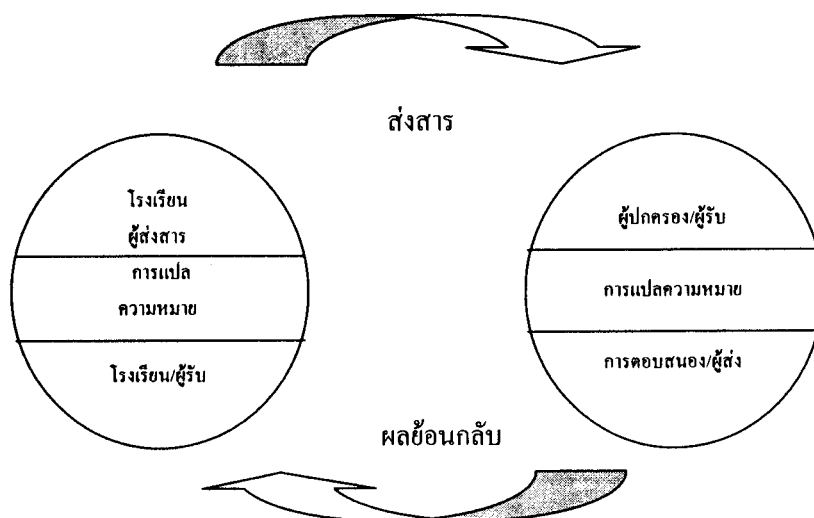
8. *จดหมายข่าว* เป็นสื่อที่ใช้ในการแจ้งข่าวสารข้อมูล ความเคลื่อนไหวต่างๆ เหมาะกับการใช้ในการส่งข่าวคราวการทำงาน เป็นการให้ข้อมูลค่อนข้างสม่ำเสมอกับผู้ปกครอง ข้อมูลในจดหมายข่าวอาจจะเป็นเกร็ดความรู้สำหรับผู้ปกครอง คำแนะนำในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่บ้าน หรือผลการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา ตารางกิจกรรมสำหรับเด็กที่ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือได้ จดหมายข่าวมีหลายรูปแบบตั้งแต่การทำแบบง่ายๆที่เขียนด้วยลายมือ ไปจนถึงการพิมพ์ด้วยกระดาษหลากสี และมีรูปภาพประกอบอย่างสวยงาม

9. *ภาพพลิก* เป็นสื่อประเภทไม่เป็นรูปเล่ม แต่มีลักษณะเป็นภาพชุด แต่ละชุดมีหลายแผ่น หลายภาพ มีคำบรรยายภาพที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กันในชุด เหมาะกับผู้ที่มีระดับการอ่านออกเขียนได้ ไม่สูงมากนัก

10. **แผ่นพับ** เป็นสื่อแผ่นเดียว พับเป็นตอนๆ เสนอเนื้อหาสองหน้า บรรจุเนื้อหาได้พอสมควร พิมพ์ได้ง่าย รวดเร็ว เหมาะกับการนำเสนอเนื้อหาเป็นเรื่องราว ที่มีรายละเอียดพอประมาณ หรือใช้เป็นที่ประชาสัมพันธ์งาน โครงการ ใช้เพื่อชี้แจง บอกกล่าวแจ้งให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบว่า สถานศึกษากำลังจะมีการประชุม หรือมีกิจกรรมพิเศษบางอย่าง โดยอาจส่งให้ผู้ปกครองที่บ้านหรือหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน ซึ่งการทำแผ่นพับอาจทำเอง หรือจ้างโรงพิมพ์ก็ได้

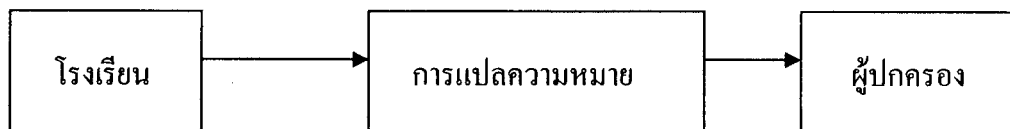
11. **คู่มือผู้ปกครอง** เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญา นโยบายการจัดการศึกษาที่สถานศึกษายึดเป็นเป้าหมาย รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นนโยบายและแนวปฏิบัติ รูปแบบและรูปแบบของคู่มือผู้ปกครองควรมีความสวยงาม น่าอ่าน มีรูปภาพประกอบพร้อมทั้งให้ความสะดวกกับผู้อ่าน เช่น มีสารบัญญ การใช้กระดาษสีแยกประเภทข้อมูล นอกจากนั้นภาษาที่ใช้ควรเข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิคต่างๆ ทั้งนี้ เพราะผู้ปกครองมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ควรพิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ มีรูปภาพประกอบ

การเลือกรูปแบบของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการที่จะนำไปใช้นั้นนับว่าเป็นส่วนสำคัญ ดังที่ วรรณาท รักษกุลไทย (2542: 187) กล่าวว่าไว้ว่ารูปแบบสารสัมพันธ์ที่สถานศึกษาปฐมวัยมักจัดทำ มีลักษณะเป็นจดหมายสั้นๆ กระชับ น่าสนใจ และให้ความอบอุ่นเป็นมิตร เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองให้ความสนใจ ติดตามอ่าน และรู้สึกว่าจะจดหมายนั้นจะจงมาที่ผู้ปกครองโดยตรง ซึ่งการสื่อสารนั้นอาจมีได้ทั้ง 2 ลักษณะ คือการสื่อสาร 2 ทาง (Two-way Communication) ผู้รับสารมีโอกาสให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทำให้ผู้ส่งสารทราบว่าผู้รับสารเข้าใจสารที่ส่งไปมากน้อยเพียงใด เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ในการส่งสารครั้งต่อไป ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การสื่อสารแบบสองทาง

หรือในอีกลักษณะหนึ่งคือการสื่อสารทางเดียว (One-way communication) ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ไม่มีผลย้อนกลับ ดังแสดงในภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 การสื่อสารแบบทางเดียว

ในการสื่อสารทางเดียว ผู้ส่งสาร ไม่มีโอกาสได้รับการตอบกลับ เหมาะสำหรับการให้ความรู้ ผู้ปกครองในเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องตอบกลับ

สำหรับสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนในงานวิจัยนี้ ใช้รูปแบบคล้ายจดหมายข่าว ซึ่งมีลักษณะของการสื่อสาร 2 ทาง ข้อความในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนมีส่วนที่เป็นสารแนะนำ หรือเกร็ดความรู้สำหรับผู้ปกครอง และมีกิจกรรมรักลูกเสนอแนะให้ผู้ปกครองร่วมกันทำกับลูกที่บ้าน มีรูปภาพประกอบ อ่านง่าย ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ผู้วิจัยส่งสารสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองสม่ำเสมอ สัปดาห์ละ 3 ฉบับ มีการประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยและสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

2.2.2 แนวทางการจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน การจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในกรอบวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนต้องการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยการใช้ข้อความและรูปภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติกับเด็ก และผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว อาจให้ข้อมูลย้อนกลับและเก็บข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมเด็ก เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสารสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1) สสำรวจความสนใจ ความต้องการ รวมทั้งปัญหาต่างๆ โดยการสัมภาษณ์ หรือสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

- ปัญหา
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเพื่อกำหนดความต้องการและ/หรือ
 - 3) ศึกษาหาความรู้ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากผู้รู้ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ
 - 4) กำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้ปกครอง
 - 5) ทำสารสัมพันธ์ที่น่าสนใจ ใช้ภาษาที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายนอกจากนี้ผู้ส่งสารหรือโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้อย่างดี มีความสามารถ มีความชำนาญในการสื่อข้อความรู้ในเรื่องที่ส่งนั้น และควรปรับระดับของข้อมูลให้เหมาะสมตามระดับความรู้ของผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้รับสาร สำหรับผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้รับต้องมีความชำนาญในการทำความเข้าใจ ตลอดจนต้องเป็นผู้มีทัศนคติ ระดับความรู้ และพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับผู้ส่งสาร จึงทำให้การสื่อสารสำเร็จผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์นั้นๆ

2.3 เนื้อหาสาระของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

การจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนนั้นนอกจากจะให้ความสำคัญด้านการออกแบบสารสัมพันธ์ที่น่าสนใจแล้ว ตัวสารก็มีความสำคัญมาก เนื้อหาโดยทั่วไปมักเป็นการให้ความรู้ผู้ปกครองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรืออาจจะเป็นข่าวแจ้งให้ผู้ปกครองทราบข่าวคราว หรือความเคลื่อนไหวของโรงเรียน โดยเนื้อหาสาระในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนโดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 การให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง การศึกษามีได้เกิดขึ้นในโรงเรียนเท่านั้น การศึกษายังเกิดที่บ้านด้วย ฉันทนา ภาคบงกช (2531: 1) ให้ความหมายเกี่ยวกับ การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองว่า หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เป็นการทำความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ คือร่วมกันพัฒนาเด็ก โดยมีเป้าหมาย 2 ประการคือ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ และความต้องการของเด็ก และเพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ให้เด็กอย่างเหมาะสม ถูกต้องสอดคล้องกับทางโรงเรียน จะเห็นได้ว่า การให้ความรู้ผู้ปกครองนั้น นอกจากจะสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองแล้ว ยังนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

2.3.2 การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ช่วยฝึกฝนเด็กที่บ้าน เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาควรทำ แต่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้ปกครองแต่ละคน ทั้งด้านความต้องการ ความรู้ความสามารถ และความสนใจ รวมทั้งคำนึงถึง

ความเหมาะสมกับช่วงเวลาว่างของผู้ปกครองแต่ละคนด้วย นอกจากนี้ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อให้การพัฒนาเด็กไปในแนวทางเดียวกัน โดยใช้เทคนิคการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง ให้ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนมีโอกาสได้ตอบกัน การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ จดหมายข่าว สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน สามารถกำหนดส่วนแสดงความคิดเห็น การใช้แบบสอบถามเพื่อขอรับข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง เป็นข้อมูลย้อนกลับมาสู่โรงเรียน นับว่าเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมาก โดยเฉพาะการขอความร่วมมือผู้ปกครองให้ช่วยฝึกฝนเด็กที่บ้านนั้น ผู้ปกครองจะช่วยให้หลายรูปแบบ เช่น ส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กได้รู้จักคิด รู้จักแสวงหาความรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวด้วยการสังเกตและการอ่าน รวมทั้งการให้ความสนใจ และทำกิจกรรมง่ายๆกับเด็ก เช่น ฝึกเด็กให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ช่วยเหลือตนเอง และช่วยทำงานบ้านเล็กๆน้อยๆอย่างเหมาะสมกับวัยที่เด็กสามารถทำได้ สนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กได้ทำในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ไปในทิศทางเดียวกัน

ในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาสาระของสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเป็น 2 ส่วน คือสาระสำคัญ และกิจกรรมลูกรัก ดังนี้

1. สาระสำคัญ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
2. กิจกรรมรักลูก เป็นกิจกรรมที่เสนอแนะให้ผู้ปกครองปฏิบัติกับเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างเสริมความมีระเบียบวินัย

การจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน เนื้อหาสาระการให้ความรู้ผู้ปกครองและการขอความร่วมมือผู้ปกครองในการทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้านนั้น เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการขอความร่วมมือกับผู้ปกครองนั้น หากผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้รับสารมีความต้องการตรงกันหรือสอดคล้องกันกับผู้ส่งสาร คือ โรงเรียน การสื่อสารนั้นจะประสบผลสำเร็จ ในทางตรงข้ามกันถ้าผู้ปกครองมีความต้องการที่ไม่สอดคล้องกับโรงเรียนการสื่อสารก็ประสบความล้มเหลว ดังนั้นการทำสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนต้องคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของผู้ปกครองเป็นหลัก จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่น่าสนใจ

2.4 โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ผู้วิจัยได้พยายามศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนระดับปฐมวัย ซึ่งแบ่งเป็นงานวิจัยในและต่างประเทศดังนี้

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนมีผู้สนใจศึกษาวิจัยไว้

หลายคนแต่มีการเรียกชื่อต่างกัน ไป เช่น ชุคการสอน ชุคการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ชุคเสริมกิจกรรมแก่ผู้ปกครอง จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พิมพ์พา ตามี (2540: 61-70) ทำการศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาของโรงเรียนนอมก้อย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการติดต่อกับโรงเรียน โดยให้ครูไปเยี่ยมบ้านและติดต่อกับครูโดยตรง เพื่อหารือกันเกี่ยวกับการเรียนของเด็กและต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ต้องการได้รับบริการจากโรงเรียน เช่น การพัฒนาชุมชน กิจกรรมสร้างความสามัคคี การศึกษาผู้ใหญ่ การฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพ และบริการข่าวสารความรู้อื่นๆ

เสาวลักษณ์ หนุรอด (2542: 60-68) ได้ศึกษาการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเสาวลักษณ์ กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 4-5 ปีจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรู้สึที่ดีต่อตนเอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนมีความรู้สึที่ดีต่อตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐจิตต์ ลิมวนาทิพงษ์ (2542: 76-85) ศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมปกติ กลุ่มตัวอย่างเด็กอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 40 คน โรงเรียนวัดชัยธารามประดิษฐ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แผนการจัดกิจกรรมในวงกลมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สารสื่อสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ชุคส่งเสริมความรับผิดชอบ แผนกิจกรรมในวงกลมแบบปกติ แบบวัดพฤติกรรมความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมปกติ มีความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุปราณี ประคำพอง (2547: 59-67) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่านโดยผู้ปกครอง โดยเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่าน ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของเด็กอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่เรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนอนุบาลท่าหลวง อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) อาสาสมัครเข้าร่วมโปรแกรมด้วยความเต็มใจ 2) สามารถอ่านหนังสือออกและเขียนได้ 3) สามารถเข้าร่วมโปรแกรมตั้งแต่เริ่มจนจบการดำเนินการของโปรแกรม มีผู้ปกครองที่เข้าร่วมโปรแกรม จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มินิส์รักการอ่าน ใช้เวลาทดลอง 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มินิส์รักการอ่านและแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มินิส์รักการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อถือ 0.84 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่ใช้โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มินิส์รักการอ่านมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มินิส์รักการอ่าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วารรัตน์ นิยมไทย (2547: 76-84) ศึกษาผลของการให้ความรู้ผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านปัญหาของตนเองที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ปัญหาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง และปัญหาของผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง จำนวน 15 คน อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนอนุบาลชัยพฤกษ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ซึ่งใช้เกณฑ์คัดเลือกผู้ปกครองที่มีความสามารถในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต การทดลองใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลที่ <http://www.chaiyapruet.ac.th/> ในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. ของทุกวัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาและชุดให้ความรู้ผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4.2 โครงการและงานวิจัยต่างประเทศ

นักการศึกษาหลายท่านได้ทำโครงการต่างๆที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก รวมทั้งทำการศึกษาวิจัย ดังจะเห็นได้จากโครงการและผลงานวิจัยต่างๆดังนี้

โครงการ Brooklyn Early Education (Brooklyn Early Education อ้างถึงใน พัทรีสวนแก้ว 2532: 37) โครงการนี้เป็นโครงการที่ฝึกให้ผู้ปกครองเป็นครูในการสอนลูก ดำเนินงานโดย โรงเรียนบลูคคลิน (Brooklyn Public Schools) ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก โรงพยาบาลศูนย์ดูแลสุขภาพเด็ก ในกรุงบอสตัน (Children's Hospital Medical Center) ในการจัดการศึกษาแก่ผู้ปกครอง โดยการจัดให้มีการตรวจสุขภาพเด็กเบื้องต้นเพื่อให้สามารถให้การรักษาดูแลสุขภาพเจ็บป่วย ความพิการหรือข้อบกพร่องต่างๆในระยะต้นได้ นอกจากนี้ยังให้ความรู้ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กได้อย่างถูกต้อง และวิธีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กอายุ 2 ขวบขึ้นไป ด้วยการฝึกหัดให้เด็กเล่นรวมกลุ่ม

โครงการ โฮมสตาร์ท (Home Start Program) เป็นโครงการสาธิตของสหรัฐอเมริกา โดยการนำพ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กเล็กซึ่งอยู่ภายใต้โครงการใหญ่ชื่อ เฮคสตาร์ท

(Head Start) เป้าหมายหลักของโครงการเพื่อสร้างความสำนึกให้ผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของคนที่มีความสำคัญ และชี้ให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาแก่เด็กเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมของมารดาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กด้วยโอกาส โดยช่วยเหลือสนับสนุนให้ครอบครัวมีความสามารถดูแลเด็กอย่างถูกต้องและมีสมรรถภาพ ผลการทดลอง พบว่าการมีส่วนร่วมของมารดาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กด้วยโอกาสอย่างเด่นชัด

(www.naeyc.org/policy/federal/headstart.asp)

บรอนสไตน์ (Bronstein 1994 อ้างถึงใน วรรัตน์ นิยมไทย 2547: 37) ได้ศึกษาโปรแกรมการอบรมผู้ปกครองแบบโรงเรียนเป็นฐานที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการตัดสินใจของผู้ปกครองและเด็ก โดยการใช้วิธีการให้การฝึกอบรมผู้ปกครอง 2 วิธี ผู้ปกครองกลุ่มที่ 1 จะได้รับการสอนและส่งเสริมให้เป็นตัวแบบของการใช้เทคนิคการตัดสินใจ และการแก้ปัญหากับเด็กเพื่อช่วยเด็กแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และผู้ปกครองอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนให้ใช้การตั้งคำถามซึ่งนำไปสู่การกระตุ้นการแก้ปัญหาของเด็ก และมีการประเมินพฤติกรรมการเข้าแทรกแซงของครูในการสอนที่เกิดขึ้นพร้อมๆกัน ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโปรแกรมไม่ได้ใช้ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจมากกว่าเด็กอื่น อย่างไรก็ตาม ผลรวมระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการเข้าแทรกแซงในระดับต่ำของครู มีความสัมพันธ์กับความถี่ของการใช้ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ นอกจากนี้ผู้ปกครองที่เป็นตัวแบบได้รายงานว่ามีการใช้ทักษะของโปรแกรมในสถานการณ์ที่ไม่ได้มีการอบรมสั่งสอนบ่อยขึ้น และเด็กมีปัญหา น้อยลงหนึ่งเดือนหลังจากเริ่มใช้โปรแกรม ส่วนผู้ปกครองในกลุ่มการตั้งคำถามกระตุ้น รายงานผลว่า ประสบผลสำเร็จสูงขึ้นในการประยุกต์ใช้ทักษะการแก้ปัญหส่วนตัวของตน

จากโครงการและผลงานวิจัยดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า การให้ความรู้ผู้ปกครองมีความหมายและความสำคัญมาก เพราะผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในระยะปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่มีการพัฒนาทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว หากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เด็กพัฒนาได้เต็มศักยภาพ จะเป็นการเตรียมเด็กให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพได้ในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ จังหวัดลำปาง การวิจัยนี้ศึกษาจากประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน เพื่อให้ความรู้และเสนอแนะกิจกรรมให้กับผู้ปกครองในการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัย จำนวน 15 ฉบับ (ตัวอย่างเครื่องมือในภาคผนวก ข)

2.1.1 ลักษณะของสารสัมพันธ์ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

- 1) สารสำคัญ เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับสารสัมพันธ์แต่ละฉบับที่มีต่อการสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
- 2) กิจกรรมรักลูก เป็นกิจกรรมที่เสนอแนะให้ผู้ปกครองปฏิบัติกับเด็กปฐมวัยที่บ้าน เพื่อสร้างเสริมความมีระเบียบวินัย

2.1.2 วิธีการพัฒนาและหาคุณภาพสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย เกี่ยวกับการให้ความรู้ผู้ปกครอง การสร้างเสริมนิสัยความมีระเบียบวินัยให้กับเด็กปฐมวัย และการจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน
- 2) จัดทำสารสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้ปกครอง เรื่อง การสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้เด็กปฐมวัย จำนวน 15 ฉบับ

3) นำสารสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้ปกครอง ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา และความสอดคล้องของกิจกรรม

4) นำสารสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้ปกครอง จำนวน 15 ฉบับ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรมกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของกิจกรรม และการดำเนินกิจกรรม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

5) ปรับปรุงสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนให้ความรู้ผู้ปกครอง ตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปใช้จริง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

2.2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

1) ลักษณะของแบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ มีจำนวน 15 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรม 5 ด้าน คือ การเก็บของ การรักษาความสะอาด การตรงต่อเวลา การมีมารยาท และการประพฤติตนเหมาะสมตามวัย

2) วิธีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสังเกตจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

2) ศึกษาและทำความเข้าใจคำนิยามศัพท์ของความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรายการพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตตามองค์ประกอบของความมีระเบียบวินัย

3) จัดทำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของรายการพฤติกรรมที่จะสังเกต และความชัดเจนของเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ก่อนเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ

4) นำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจพิจารณาความตรงของรายการที่ประเมิน ความชัดเจนของพฤติกรรม ความเหมาะสมของการใช้ภาษา รวมถึงความชัดเจนของเกณฑ์การใช้คะแนน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

5) ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

1) ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นต่อสารสัมพันธ์แต่ละฉบับ ซึ่งมีทั้งหมด 8 ประเด็นคือ ประโยชน์/ความรู้ที่ได้รับจากสารสัมพันธ์ ความเหมาะสมของกิจกรรม การให้ความสนใจและร่วมทำกิจกรรมของเด็ก ระดับความชอบของเด็กในแต่ละกิจกรรม กิจกรรมช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้กับเด็กปฐมวัยความน่าสนใจของสารสัมพันธ์ รูปแบบของสารสัมพันธ์ และภาษาเข้าใจง่ายชัดเจน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์

2) วิธีการพัฒนาและหาคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1) ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

2.2) ศึกษาและทำความเข้าใจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรายการแบบสอบถามข้อคิดเห็นของผู้ปกครอง

2.3) จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของรายการข้อคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน และความชัดเจนของเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ก่อนเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4) นำแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงของรายการที่ประเมิน ความชัดเจนของพฤติกรรม ความเหมาะสมของการใช้ภาษา รวมถึงความชัดเจนของเกณฑ์การใช้คะแนน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.5) ปรับปรุงแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง ในสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ก่อนที่จะให้ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน โดยทำการสังเกตเด็กวันละ 5 คน ในช่วงเช้า 9.00-12.30 น. และ ช่วงบ่าย 15.30-16.00 น. บันทึกพฤติกรรมเด็กเป็นคะแนน เมื่อสิ้นสุดเวลาของการสังเกตทุกครั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย นำผลการสังเกตมาพิจารณาความสอดคล้องของการสังเกตร่วมกัน

3.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยมอบสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนให้กับเด็กทุกวันจันทร์ สัปดาห์ละ 3 ฉบับ หลังจากที่ผู้ปกครองปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็กเสร็จแล้วทั้ง 3 ฉบับ ขอให้ผู้ปกครองทำแบบสอบถาม เพื่อแสดงข้อคิดเห็นที่มีต่อสารสัมพันธ์แต่ละฉบับ และให้เด็กนำมาส่งผู้วิจัยในวันจันทร์ของสัปดาห์ต่อมา พร้อมรับสารสัมพันธ์ของสัปดาห์ต่อไป เพื่อนำไปให้ผู้ปกครองกับเด็กทำกิจกรรมร่วมกันที่บ้าน รวมทั้งสิ้น 5 สัปดาห์ (รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 เนื้อหาสาระในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ที่	พฤติกรรม	เนื้อหาสาระในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน
สัปดาห์ที่ 1	การเก็บของ	1.1 การเก็บของส่วนตัว 1.2 การเก็บของเล่น 1.3 การเก็บของส่วนรวม
สัปดาห์ที่ 2	การรักษาความสะอาด	2.1 การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า 2.2 การล้างมือ 2.3 การทิ้งขยะ
สัปดาห์ที่ 3	การตรงต่อเวลา	3.1 การรับประทานอาหารเช้า 3.2 การส่งงาน 3.3 การปฏิบัติกิจกรรม
สัปดาห์ที่ 4	การมีมารยาท	4.1 มารยาทในการพูด 4.2 การรอคอย 4.3 การใช้คำพูดให้ถูกกาลเทศะ
สัปดาห์ที่ 5	การประพฤติตนเหมาะสมตามวัย	5.1 การเล่นเครื่องเล่นสนาม 5.2 การแต่งตัว 5.3 การรับประทานอาหารเช้าด้วยตนเอง

3.3 หลังการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสังเกตและวิธีการสังเกตเช่นเดียวกับก่อนการทดลอง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาตินิวตัน ภูเก็ต จังหวัดถ้ำปาง ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังผู้ปกครองจัดกิจกรรม โดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. การหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 102)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนน
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 104)

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
 x แทน คะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน
 f แทน ความถี่ของคะแนน

3. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 249)

$$\text{สูตร} \quad IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับ วัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย เป็นรายด้านหลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อต้องการให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยจากผู้ปกครองจะมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น หรือไม่ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนและหลังการ ทดลอง ในภาพรวม ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.1

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยที่ได้ จากการสังเกตก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้ (ล้วน สายยศ 2538: 183-186)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	การแปลผล
2.50-3.00	มาก
1.50-2.49	ปานกลาง
1.00-1.49	น้อย

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย ก่อนและหลังการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน

พฤติกรรม	ก่อนทดลอง		การแปลผลระดับพฤติกรรม	หลังทดลอง		การแปลผลระดับพฤติกรรม
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1.วางรองเท้า เก็บกระเป๋าถูกที่	2.18	0.55	ปานกลาง	3.00	0.00	มาก
2.เก็บของเล่นเข้าที่หลังเล่นเสร็จ	2.60	0.52	มาก	2.95	0.16	มาก
3.เก็บของใช้ส่วนตัวรวม เช่น สี จานอาหาร ใ้ตะ เข้าที่	2.00	0.61	ปานกลาง	2.75	0.26	มาก
4.เล่นเครื่องเล่นสนามถูกวิธี	1.88	0.21	ปานกลาง	2.45	0.44	ปานกลาง
5.ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร	2.40	0.70	ปานกลาง	2.90	0.21	มาก
6.ทิ้งขยะลงในถังขยะ	2.13	0.48	ปานกลาง	2.70	0.54	มาก
7.รับประทานอาหารและนอนตรงเวลา	3.00	0.00	มาก	3.00	0.00	มาก
8.ทำงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา	2.10	0.32	ปานกลาง	3.00	0.00	มาก
9.ทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด	2.25	0.42	ปานกลาง	2.70	0.48	มาก
10.ขณะผู้ใหญ่อุทไม่พูดสอดแทรก	1.80	0.26	ปานกลาง	2.75	0.42	มาก
11.รู้จักถามลำดับก่อนหลัง	2.00	0.00	ปานกลาง	2.95	0.16	มาก
12.รู้จักกล่าวคำว่า ขอบคุณ ขอโทษ คำทักทาย และคำอำลา ในแต่ละวัน	1.95	0.50	ปานกลาง	2.55	0.50	มาก
13.รักษาความสะอาดของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	2.70	0.48	มาก	3.00	0.00	มาก
14.ช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย	2.95	0.16	มาก	3.00	0.00	มาก
15.รับประทานอาหารด้วยตนเอง สมวัย	2.80	0.42	มาก	2.90	0.32	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.32	0.38	ปานกลาง	2.84	0.23	มาก

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ภาพรวมของพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลอง และเป็นการเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.32 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 2.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ขณะที่ก่อนการทดลองมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.38 หลังการทดลองค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยลดลงเหลือ 0.23

เมื่อพิจารณาแต่ละพฤติกรรมของความมีระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ยกเว้นพฤติกรรมการรับประทานอาหารและนอนตรงเวลา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองเท่ากัน คือ 3.00 โดยมีพฤติกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากจำนวน 5 พฤติกรรม คือพฤติกรรมการวางรองเท้า เก็บกระเป๋าเข้าที่ พฤติกรรมการรับประทานอาหารและนอนตรงเวลา พฤติกรรมทำงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา พฤติกรรมรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และพฤติกรรมช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ทุกพฤติกรรม สำหรับพฤติกรรมที่ได้คะแนนต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางมี 1 พฤติกรรม คือ เล่นเครื่องเล่นสนามถูกวิธี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

เมื่อพิจารณาพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง พบว่าพฤติกรรมที่เด็กมีพัฒนาการมากที่สุดมี 2 พฤติกรรม คือ ขณะผู้ใหญ่พูด ไม่พูดสอดแทรก และรู้จักรอตามลำดับก่อนหลัง มีความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.67 รองลงมาคือ การทำงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา มีความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ ร้อยละ 30 พฤติกรรมที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดคือ การช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย มีความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองร้อยละ 1.67

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้านหลังการจัดกิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อต้องการให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยแต่ละคนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยจากผู้ปกครองมีพฤติกรรมระดับใด โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.2 ใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้ (ล้วน สายยศ 2538: 183-186)

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
2.50-3.0	มาก
1.50-2.49	ปานกลาง
1.00-1.49	น้อย

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยเป็นรายด้าน หลังการจัด
กิจกรรมการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ของแต่ละบุคคล

พฤติกรรม คนที่	การเก็บของ	การรักษา ความสะอาด	การตรงต่อ เวลา	การมี มารยาท	การประพฤติ คนเหมาะสม ตามวัย	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1	3.00	2.67	3.00	3.00	3.00	2.93	มาก
2	2.33	2.67	2.67	2.33	2.67	2.53	มาก
3	3.00	2.67	2.67	3.00	2.67	2.80	มาก
4	3.00	3.00	3.00	2.67	2.67	2.87	มาก
5	3.00	3.00	2.67	2.67	2.67	2.80	มาก
6	2.67	2.67	3.00	2.33	3.00	2.73	มาก
7	2.67	2.33	3.00	2.33	2.67	2.60	มาก
8	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	มาก
9	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	มาก
10	2.67	3.00	3.00	2.33	3.00	2.80	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.83	2.80	2.90	2.67	2.84	2.81	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดมี 1 ด้านคือ พฤติกรรมการตรงต่อเวลา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 อยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีมารยาท มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่าง 2 คนได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.00 อยู่ในระดับมาก และมีกลุ่มตัวอย่าง 1 คนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.53 อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน ใช้เกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (ถ้วน สายยศ 2538: 183-186)

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์
บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่	ประโยชน์/ความรู้ที่ได้รับ		ความเหมาะสมของกิจกรรม		เด็กให้ความสนใจและร่วมกิจกรรม		เด็กชอบกิจกรรม		กิจกรรมช่วยสร้างเสริมนิสัย		ความมีระเบียบวินัยให้กับเด็ก		ความนำสนใจของสารสัมพันธ์		รูปแบบของสารสัมพันธ์		ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน		คะแนนเฉลี่ย	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	4.20	0.63	4.30	0.68	3.40	1.17	3.30	1.16	4.10	0.88	4.30	0.67	4.20	0.63	4.10	0.58	3.99	0.58		
2	4.20	0.63	4.30	0.48	3.50	1.18	3.40	1.17	4.00	0.94	4.20	0.42	4.20	0.42	4.30	0.48	4.01	0.54		
3	4.10	0.57	4.10	0.74	3.40	1.07	3.00	0.94	4.00	0.82	4.30	0.48	4.20	0.42	4.30	0.48	3.90	0.55		
4	4.40	0.52	4.20	0.42	3.80	1.03	3.30	1.16	4.00	0.82	4.10	0.57	4.10	0.57	4.20	0.63	4.01	0.60		
5	4.20	0.63	4.20	0.63	4.00	0.67	4.00	0.67	4.30	0.48	4.30	0.48	4.30	0.48	4.40	0.52	4.21	0.46		
6	4.20	0.63	4.00	0.82	3.80	0.79	3.80	0.79	4.00	0.67	4.00	0.67	4.00	0.67	4.20	0.79	4.00	0.66		
7	4.20	0.79	4.20	0.79	3.30	1.16	2.80	0.92	4.10	0.99	4.10	0.74	4.00	0.67	4.20	0.63	3.87	0.64		
8	4.30	0.48	4.30	0.48	3.70	1.16	3.60	1.26	4.00	0.82	4.10	0.57	4.10	0.57	4.20	0.63	4.04	0.64		
9	4.30	0.67	4.10	0.57	3.60	0.84	3.40	0.84	4.00	0.67	4.00	0.82	4.00	0.82	4.20	0.63	4.00	0.52		
10	4.30	0.48	4.10	0.57	3.10	0.99	3.00	1.05	4.00	0.94	4.20	0.42	4.20	0.42	4.30	0.48	3.90	0.33		
11	4.40	0.52	4.20	0.63	3.60	0.70	3.60	0.70	3.90	0.88	4.10	0.57	4.20	0.42	4.30	0.48	4.04	0.31		
12	4.30	0.48	4.30	0.48	3.60	0.70	3.60	0.70	4.30	0.67	4.20	0.42	4.20	0.42	4.30	0.48	4.10	0.41		
13	4.50	0.53	4.20	0.42	3.50	0.85	3.30	0.95	4.00	0.94	4.20	0.42	4.20	0.42	4.30	0.48	4.02	0.29		
14	4.40	0.52	4.30	0.48	3.50	0.97	3.40	0.84	4.10	0.57	4.30	0.48	4.30	0.48	4.40	0.52	4.09	0.45		
15	4.30	0.48	4.20	0.42	3.60	0.70	3.70	0.67	4.10	0.74	4.20	0.42	4.20	0.42	4.30	0.48	4.08	0.41		
คะแนนเฉลี่ย	4.29	0.57	4.20	0.57	3.56	0.93	3.41	0.92	4.06	0.79	4.17	0.54	4.16	0.52	4.27	0.55	4.02	0.49		

จากตารางที่ 4.3 พบว่าในภาพรวมผู้ปกครองเห็นด้วยกับสารสัมพันธ์ที่ใช้ในการสร้างเสริมพฤติกรรมการควมมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัยทั้ง 15 ฉบับ ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นแต่ละรายการพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในระดับมากเกือบทุกรายการ รายการที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก และมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดใน 3 รายการแรกคือ ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับ ภาษาเข้าใจง่ายชัดเจน และความเหมาะสมของกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 , 4.27 และ 4.20 ตามลำดับ มีเพียง 1 รายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ เด็กชอบกิจกรรม โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.41

เมื่อพิจารณาสารสัมพันธ์เป็นรายฉบับพบว่า ผู้ปกครองเห็นด้วยในระดับมากกับสารสัมพันธ์ทุกฉบับ สารสัมพันธ์ที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในระดับมากที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 5 มีสะอาดปราศจากโรค ฉบับที่ 12 กิริยาสุภาพ และฉบับที่ 14 ช่วยเหลือตนเอง สมวัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.21, 4.10 และ 4.09 ตามลำดับ สารสัมพันธ์ผู้ปกครองเห็นด้วยระดับมาก และมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 7 เวลากิจวัตรประจำวัน ฉบับที่ 3 เก็บของใช้ส่วนรวมให้ถูกที่ และฉบับที่ 10 ไม่พูดสอดแทรก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และ 3.90 ตามลำดับ

2.2 การประมวลปัญหา และข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถาม

2.2.1 ผลการประมวลปัญหาที่ได้จากแบบสอบถาม มีสาระสำคัญตามลำดับความถี่ของผู้ตอบ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ปัญหาของผู้ปกครองจากการร่วมทำกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย

ปัญหา	จำนวน
1. เด็กสามารถปฏิบัติได้ในระยะสั้น ต้องเตือนบ่อยๆ	10
2. เด็กไม่ค่อยให้ความร่วมมือ	8

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองระบุปัญหาว่า เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ไม่นาน ผู้ปกครองต้องเตือนบ่อยๆ และเด็กไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

2.2.2 ผลการประมวลข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถาม มีสาระสำคัญตามลำดับความถี่ของผู้ตอบ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น	ความถี่
1. ควรเพิ่มเรื่องสิ่งแวดล้อม เพราะเด็กชอบ	5
2. สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเป็นสิ่งที่ดี ขอให้จัดทำต่อไป	4
3. เด็กอยากช่วยเหลืองานบ้าน	4

จากตารางที่ 4.5 ผู้ปกครองเสนอแนะให้เพิ่มเรื่องสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลืองานบ้านเพราะเด็กชอบ และเสนอแนะให้ทำสารสัมพันธ์ต่อไปเพราะเป็นสิ่งดี และมีประโยชน์ทั้งต่อตัวเด็กและผู้ปกครอง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ จังหวัดลำปาง สรุปได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ก่อนและ
หลังผู้ปกครองจัดกิจกรรม โดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน

1.1.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 10 คน
ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนนานาชาติวัฒภูมิ
จังหวัดลำปาง การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน จำนวน 15 ฉบับ และแบบสอบถาม
ความคิดเห็นผู้ปกครอง 15 ฉบับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย แบบมาตร
ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ได้ร่วมกันสังเกตพฤติกรรม
ความมีระเบียบวินัยของเด็กเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ในช่วงกิจกรรมก่อนเข้าห้องเรียน กิจกรรมระหว่าง
เรียน และในช่วงเย็นก่อนกลับบ้าน บันทึกพฤติกรรมตามรายการในแบบสังเกตพฤติกรรม

2) ระหว่างการทดลองผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งสารสัมพันธ์บ้านกับ

โรงเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็น ให้เด็กปฐมวัยไปมอบให้ผู้ปกครองสัปดาห์ละ 3 ฉบับ เป็นเวลาติดต่อกัน 5 สัปดาห์

3) หลังการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้สังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ในช่วงกิจกรรมก่อนเข้าห้องเรียน กิจกรรมระหว่างเรียน และในช่วงเย็นก่อนกลับบ้าน บันทึกพฤติกรรมตามแบบสังเกตพฤติกรรม

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการสังเกตก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองจากการทำกิจกรรมลูกรักในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะจากการทำกิจกรรมสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยนำเสนอด้วยความถี่

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.1 เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน มีคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยจากการสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง พฤติกรรมที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากมี 5 พฤติกรรมคือ พฤติกรรมวางรองเท้า และเก็บกระเป๋าตุ๊กที่ พฤติกรรมการรับประทานอาหารและนอนตรงเวลา พฤติกรรมทำงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา พฤติกรรมรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และพฤติกรรมช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ทุกพฤติกรรม พฤติกรรมที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางมี 1 พฤติกรรม คือ การเล่นเครื่องเล่นสนามลูกวารี โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของแต่ละพฤติกรรม โดยพิจารณาจากความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง พฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการมากที่สุด 2 พฤติกรรม คือ ขณะที่ผู้ใหญ่พูดไม่พูดแทรก และรู้จักรอตามลำดับก่อนหลัง โดยมีค่าความแตกต่างของคะแนนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 31.67 ทั้งสองพฤติกรรม พฤติกรรมที่มีความแตกต่างของคะแนนต่ำสุด คือช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งกาย มีค่าคะแนนความแตกต่างคิดเป็นร้อยละ 1.67

1.3.2 ผู้ปกครองเห็นว่าในภาพรวมสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนทั้ง 15 ฉบับ สามารถใช้ส่งเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยให้กับเด็กปฐมวัยได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นแต่ละรายการพบว่า รายการที่ผู้ปกครองเห็นด้วยมาก และมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมี 3 รายการ คือประโยชน์และความรู้ที่ได้รับภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน และความเหมาะสมของกิจกรรม มี

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 4.27 และ 4.20ตามลำดับ มีเพียง 1 รายการที่เห็นด้วยระดับปานกลาง คือ เด็กชอบกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41

เมื่อพิจารณาสารสัมพันธ์แต่ละฉบับพบว่าผู้ปกครองเห็นด้วยในระดับมากกับ สารสัมพันธ์ทุกฉบับ สารสัมพันธ์ที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในระดับมากและมีค่าคะแนนเฉลี่ย สูงสุด 3 ฉบับแรกคือ ฉบับที่ 5 ฉบับที่ 12 และฉบับที่ 14 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 4.10 และ 4.09 ตามลำดับ สารสัมพันธ์ผู้ปกครองเห็นด้วยระดับมากที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 7 ฉบับที่ 3 และฉบับที่ 10 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และ 3.90 ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมโดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน มีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1 สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถช่วยพัฒนาพฤติกรรม ความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัยได้จริง เนื่องจากให้ทั้งความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง และ แนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยให้แก่เด็กดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 *สาระสำคัญ* สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนา ความมีระเบียบวินัยของเด็ก เนื่องจากใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ทำให้ผู้ปกครองตระหนักใน ความสำคัญของการปลูกฝังและสร้างเสริมระเบียบวินัยให้แก่เด็กตั้งแต่ช่วงปฐมวัย

2.1.2 *กิจกรรมลูกรัก* เป็นการเสนอกิจกรรมให้ผู้ปกครองทำกับเด็กที่บ้าน เพื่อ ช่วยเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกระเบียบวินัยจาก การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การดูแลของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม การ แต่งกาย รวมทั้งการช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ โดยมีผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดี คอยให้ คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด

สาระสำคัญและกิจกรรมลูกรักในสารสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถช่วยให้เด็กปฐมวัย มีระเบียบวินัยดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ หนุรอด (2542: 60-68) ที่ได้ศึกษาผลการ ใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาล เสาวลักษณ์ และพบว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนมีความรู้สึที่ดีต่อ ตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และณัฐจิตต์ ลิมวนาทิพงษ์ (2542: 76-85) ได้ ศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมกับที่ได้รับการจัดกิจกรรมปกติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ มีความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนยังสามารถช่วยพัฒนานิสัยรักการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย (สุปราณี ประคำผอง 2547: 59-67) และพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา (วรารัตน์ นิยมไทย 2547: 76-84)

การเสนอแนะกิจกรรมลูกรัก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยโดยเปิดโอกาสให้เด็กฝึกระเบียบในกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การดูแลของใช้ส่วนตัว การช่วยเหลืองานบ้านเล็กๆน้อยๆ และสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงที่ตั้งไว้ร่วมกับทางบ้านได้ ในการฝึกระเบียบวินัยดังกล่าว ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความมีระเบียบวินัยอย่างเสมอต้นเสมอปลาย การอบรมสั่งสอน และร่วมกิจกรรมกับเด็กอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับ เมารอร์ (Mower 1963: 31 อ้างถึงในกรมวิชาการ 2542: 29-30) ที่กล่าวไว้ว่า การเกิดวินัยได้ต้องเริ่มจากการเลี้ยงดูให้วัยทารกมีความสุข ความอบอุ่นและผ่านการอบรมสั่งสอน การเลียนแบบ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง และฮอฟแมน (Hoffman 1970: 286 อ้างในจินดา น้ำเจริญ 2540: 12) ที่ศึกษาการฝึกระเบียบวินัย 3 วิธีได้แก่ การให้เหตุผล การปล่อยปละละเลย และการรวมอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า การฝึกโดยใช้เหตุผลทำให้เด็กมีระเบียบวินัยสูงกว่า นอกจากนี้เด็กปฐมวัยจะมีระเบียบวินัยได้นั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ จะทำให้เด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองในทางบวก ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในการปรับตัว หล่อหลอมรูปแบบในการดำเนินชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้อย่างเป็นธรรมชาติและเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัย และเพื่อเตรียมเด็กให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต ให้เป็นเด็กที่อยู่ในแบบแผนหรือมีความประพฤติที่ต้องการได้ นับเป็นหลักสำคัญในการฝึกอบรมเด็กให้มีระเบียบวินัยโดยไม่ต้องบังคับ เพื่อให้ได้ผลเป็นระเบียบวินัยในตนเองต่อไปในอนาคต

2.2 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้สารสัมพันธ์เป็นรายพฤติกรรม ตลอดเวลา 5 สัปดาห์ พบว่า พฤติกรรมที่เด็กมีพัฒนาการมากที่สุด คือ ขณะผู้ใหญ่พูดไม่สอดแทรก และรู้จักรอคอยตามลำดับก่อนหลัง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมดังกล่าว เมื่อได้ศึกษาสาระสำคัญ และกิจกรรมเสนอแนะในสารสัมพันธ์จึงเข้าใจและพยายามอบรมสั่งสอนเด็ก จากการสนทนากับผู้ปกครองทราบว่า ผู้ปกครองพยายามเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ให้คำชมเชยเมื่อเด็กทำได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

อุทุมพร ตรีศมบดี (2543: 53-54) ที่ว่าการเป็นแบบอย่างที่ดี ความแน่นอนสม่ำเสมอ และการชมเชยให้กำลังใจสามารถช่วยพัฒนาระเบียบวินัยให้กับเด็กได้

สำหรับพฤติกรรมที่ไม่มีความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองคือ การรับประทานอาหารและนอนตรงเวลา อาจเนื่องมาจากที่บ้านและโรงเรียนมีข้อตกลงร่วมกับเด็กเกี่ยวกับเวลาที่แน่นอนในการรับประทานอาหาร และเข้านอน เด็กไม่มีโอกาสในการกำหนดเวลารับประทานอาหารและการนอนด้วยตนเอง จึงทำให้ไม่เห็นความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

จากข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมที่บ้านให้เหมาะสมกับวัย สิ่งเหล่านี้เป็นการพัฒนาความมีระเบียบวินัย สอดคล้องกับ อโณทัย อุบลสวัสดิ์ (2536: 37) ที่ว่า เด็กปฐมวัยอยู่ในวัยที่เรียนรู้จากประสบการณ์ในบ้านเป็นสำคัญ โดยพ่อแม่เป็นผู้จัดประสบการณ์นั้นๆ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้และเป็นตัวหล่อหลอมให้เด็กพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ เบลล์ (Bell, 1973 อ้างถึงใน บุษงา วัฒนะและคณะ, ม.ป.ป) เชื่อว่างานหรือกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ทำให้เด็กเกิดความงอกงาม คืองานที่เด็กทำในหน้าที่ประจำวัน ภายในบ้าน เด็กจะเรียนรู้ขณะที่กิน เล่น ช่วยเหลืองาน และร่วมกิจกรรมภายในครอบครัว เครื่องใช้ และของเล่นภายในบ้านจะถูกนำมาเป็นอุปกรณ์การสอนให้เด็ก พ่อแม่ควรรหาโอกาสสอนลูกด้วยวิธีที่ไม่ต้องมีแบบแผน เพียงแต่ใช้เวลาอยู่กับลูกมากขึ้น

2.3 ความคิดเห็นผู้ปกครอง จากการทำกิจกรรมลูกรักในสารสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัย ในภาพรวมผู้ปกครองเห็นด้วยในระดับมาก ว่าสารสัมพันธ์ทั้ง 15 ฉบับ สามารถสร้างเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองส่วนมากเป็นนักธุรกิจไม่มีเวลาอยู่ใกล้ชิดและอบรมสั่งสอนเด็ก เมื่อขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่เสนอแนะในสารสัมพันธ์กับเด็ก จึงให้ความสำคัญในการศึกษาทำความเข้าใจ และพบว่าสาระสำคัญให้ประโยชน์และความรู้แก่ผู้ปกครองและเด็ก โดยในสารสัมพันธ์ได้ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน จากการสนทนาและสอบถามผู้ปกครองพบว่า ส่วนมากมีความเข้าใจในสาระสำคัญของสารสัมพันธ์ และกิจกรรมลูกรักที่ผู้วิจัยเสนอแนะไว้ในสารสัมพันธ์ก็มีความเหมาะสมกับเด็ก เมื่อทำกิจกรรมในสารสัมพันธ์จึงมีโอกาสได้ใกล้ชิด พูดคุยกับลูกมากขึ้น บางพฤติกรรมที่เสนอไว้ เช่น การดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสมตามวัย รับประทานอาหารด้วยตนเอง ช่วยเหลืองานบ้าน ผู้ปกครองไม่เคยรู้มาก่อนว่าลูกทำได้ดี เพราะให้พี่เลี้ยงคอยดูแลให้ตลอดเวลา สอดคล้องกับ อโณทัย อุบลสวัสดิ์ (2536: 37) ที่ว่าเด็กปฐมวัยอยู่ในวัยที่เรียนรู้จากประสบการณ์ใน

บ้านเป็นสำคัญ การเปิดโอกาสให้เด็กช่วยเหลืองานบ้านที่เหมาะสมกับวัย เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้และเป็นตัวหล่อหลอมให้เด็กพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีความเห็นว่า เด็กชอบกิจกรรมที่เสนอแนะในสารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาได้อยู่ใกล้ชิดเด็กมากนัก ไม่คุ้นเคยกับการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ส่วนมากมีพี่เลี้ยงคอยดูแล ไม่มีโอกาสได้พูดคุยกับเด็ก ปรึกษากับเด็กจึงคล้ายกับการสั่งให้ทำงาน ซึ่งเด็กอาจรู้สึกอึดอัดเมื่ออยู่ใกล้ ผู้ปกครองบางท่านพูดถึงพฤติกรรมบางอย่างของเด็กที่ไม่เหมาะสมต่อหน้าผู้อื่น ทำให้เด็กรู้สึกไม่พอใจมีพฤติกรรมที่ต่อต้านไม่ต้องการทำในสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการ เพราะอย่างไรผู้ปกครองก็เห็นว่าตนเองทำไม่ได้ จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางการทำสารสัมพันธ์ต่อไป

2.4 สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนที่ผู้ปกครองเห็นว่าสามารถสร้างเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กได้ในระดับมากที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ฉบับที่ 5 มีเนื้อหาปราศจากโรค เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพ ขั้นตอนในการปฏิบัติง่าย และเด็กสนุกในการเล่น น้ำ รองลงมาคือ ฉบับที่ 12 กิริยาสุภาพ เนื่องมาจากมีผู้ปกครองเป็นคนไทย จึงให้ความสำคัญกับการไหว้ การกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ คำอำลา และเด็กสามารถทำได้โดยไม่ต้องมีสื่ออุปกรณ์ ประกอบ ส่วนฉบับที่ 11 เวลากิจวัตรประจำวัน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดของกิจกรรม คือ เวลานอน ทานข้าว ดูโทรทัศน์ และเข้านอน จากการสอบถามผู้ปกครองพบว่า เด็กรับประทานอาหารเช้าและดูโทรทัศน์ในเวลาเดียวกัน เนื่องจากเด็กมีพี่เลี้ยงคอยดูแล และผู้ปกครองเปิดโทรทัศน์ให้ดูขณะรับประทานอาหารเช้า ซึ่งการทำกิจกรรม 2 อย่างในเวลาเดียวกัน เด็กเกิดการสับสน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนั้นผู้ปกครองควรให้เด็กรับประทานอาหารเช้าโดยมีผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีในการรับประทานอาหารเช้า สร้างบรรยากาศในการรับประทานอาหารเช้าจากนั้นดูโทรทัศน์ร่วมกับเด็ก ซึ่งทำให้เด็กมีแบบแผนพฤติกรรมที่เป็นระเบียบส่งผลต่อความมีระเบียบวินัยต่อไปในอนาคต

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนสามารถช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติในวัดภูมิได้ ดังจะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัยตลอดช่วงระยะเวลา 5 สัปดาห์ ที่เด็กได้รับการจัดประสบการณ์การใช้สารสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงความมีระเบียบวินัยทั้ง 5 ด้านด้วยตัวของตัวเอง สามารถตัดสินใจได้โดยไม่ต้องรอผู้ใหญ่ตัดสินใจ มีการเก็บของเข้าที่ รักษาความสะอาด มีมารยาท ตรงเวลา ประพฤติตนได้เหมาะสมตามวัย ซึ่งความมีระเบียบวินัยนี้จะส่งผลให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น หากผู้ปกครอง และครูให้การส่งเสริมและฝึกอย่างต่อเนื่อง ในระยะยาวเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติในวัดภูมิสามารถเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีสนใจในการศึกษาระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดทำสารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาพฤติกรรมเด็กให้เหมาะสมกับวัย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และสามารถอ่านหนังสือได้

3.1.2 ครูต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง

3.1.3 การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน มีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรนำ วิธีการสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านกับ โรงเรียน โดยการใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน เป็นสื่อกลางประสานความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3.1.4 การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยควรได้มีการติดตาม พูดคุย กับผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน รวมทั้งนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากผู้ปกครองมาปรับเนื้อหาสาระและกิจกรรมเสนอแนะให้ดียิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยการใช้สื่อประเภทอื่น เช่น การให้ความรู้ผู้ปกครองผ่านทางอินเทอร์เน็ต

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้สารสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน ในการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านอื่นๆเช่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2523) คู่มือครูจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2527) เอกสารเสริมความรู้สำหรับครู กลุ่มสร้างเสริมลักษณะ
นิสัย จริยศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย
ด้านความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2542
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร
อักษรเจริญทัศน์
- กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ (2546) “ผลของการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อ
ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2542) การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของ
เด็กไทยด้าน ความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
2542
- จิตรดา ชนะกุล (2539) “ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรม
ในวงกลมแบบกลุ่มย่อย” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- จินดา น้ำเจริญ (2540) “การศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดกิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531) “การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาทำทางแตกต่างกัน” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ฉันทนา ภาคบงกช (2531) การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524) *คุณธรรมและจริยธรรม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- ณัฐจิตต์ ลิมนานาทิพงษ์ (2542) “การเปรียบเทียบความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2520) *จริยธรรมของเยาวชนไทย*
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
- ทิพย์สุดา นิลสินธุ (2523) “ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ทักษิณา สนวนานนท์ (2519) “วิธีสอนเด็กอนุบาลให้มีวินัย” *วิทยาสาร* 27, 26 (กรกฎาคม):
41-42
- บุหงา วัฒนะ และคณะ *วิธีการเรียนรู้ของเด็กในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ* ม.ป.ป., ม.ป.ท. อัดสำเนา
เบญจวรรณ ศรีมารุต (2541) “ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยที่ใช้การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ประภาพรรณ เข็มสุภายิต (2539) “การเตรียมความพร้อมด้านลักษณะนิสัย” ใน เอกสารการ
สอนชุดวิชา ฝึกอบรมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 13
หน้า 723-765 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- ปราณี ตั้งใจดี (2540) “การสร้างแบบสังเกตคุณธรรมด้านความใฝ่รู้ ความมีระเบียบวินัย
ความอดทน และการตรงต่อเวลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พนัส หันนาคินทร์ (2509) *หลักสูตรการบริหารโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- พระเทพวิสุทธิเมธี (2533) *รักลูกให้ถูกทาง* กรุงเทพมหานคร ธรรมสภา
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2539) *วินัยเรื่องใหญ่กว่าที่คิด* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2545) *การศึกษาฉบับง่าย* กรุงเทพฯ อนุบาลหนูน้อย
- พัชรี สวนแก้ว (2532) *การแนะแนวผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ดวงกมล

- พัชรีย์ จินดาหลวง (2539) “ผลการประเมินพฤติกรรมการจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบประเมิน และผู้ประเมินต่างกัน ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พิมพ์พา ตามี (2540) “ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2529) *หลักบริหารการศึกษาในโรงเรียน* เชียงใหม่ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ราชบัณฑิตยสถาน (2542) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน* กรุงเทพมหานคร นานมีบุคส์พับลิเคชั่น
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก
- วรนาท รักสกุลไทย (2542) “เด็กวัยอนุบาลกับ Child Centered” *รักลูก* 2, 17 (มกราคม) : 98-100
- วรภรณ์ รักวิจัย (2540) *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร แสงศิลป์การพิมพ์
- วรรัตน์ นิยมไทย (2547) “ผลของการให้ความรู้ผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วิลาวัลย์ เผือกพ่วง (2536) “พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์สร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) โดยใช้คำถามประกอบ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วิภาหวัน มูลสถาน (2523) *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีวินัยในตนเอง* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วิโรจน์ ไสวฉณะ (2540) *สู่ความสำเร็จอันไร้ขอบเขต เคล็ดลับไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา

- ศศินันท์ นิลจันทร์ (2547) “ผลของการจัดกิจกรรมเล่นิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ (2542) “การศึกษาการจัดสภาพการณ์ส่งเสริมความคิดเชิงคุณธรรมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537) คู่มือแนะแนวทางปฏิบัติการสร้างวินัย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
- เสาวลักษณ์ หนุรอด (2542) “การใช้สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเสาวลักษณ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุปราณี ประคำพอง (2547) “ผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่านโรงเรียนท่าหลวง จังหวัดลพบุรี” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุภัค ไหวหากิจ (2543) “เปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานคดิธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุวิทย์ จุงตระกูลรัตน์ (2532) การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับชาวบ้าน ลำปาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือลำปาง
- อรรวรรณ สุ่มประดิษฐ์ (2533) “พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย และระดับขั้นการเล่นทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเล่นแบบไทย และการเล่นที่จัดอยู่ทั่วไป” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อรุณี หรดาล (2536) “ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา* หน้าที่ 13 หน้า 39-41 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์

- อโณทัย อุบลสวัสดิ์ (2536) “ผลของกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครองที่มีต่อทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ของเด็กก่อนวัยเรียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อำพล สุอำพัน (2538) “อารมณ์ของพ่อแม่กับการพัฒนาเด็ก” *รักลูก* 2, 13 (มกราคม): 82-84
- อุทุมพร ตรังคสมบัติ (2542) *สร้างวินัยให้ลูกคุณ* กรุงเทพมหานคร ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ครอบครัว
_____. (2543) *Everest พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง* กรุงเทพมหานคร
ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว
_____. (2544) *สร้าง EQ ให้ลูกคุณ* กรุงเทพมหานคร ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ครอบครัวจำกัด

Filella, J. “Method of Teaching : Way of training non learners into learner” About Education.
V.40 November 1975

Holfman, M.L. (1970) *Manual of Child Psychology*. New York: John Wiley and Sons.

Hornby, Garry. (1995) *Working with Parents of Children with Special Needs*. New York :
Biddles.

Miller. (1984) *Young Children*. New York: McGraw-Hill.

Mussen (1969) *Child Development and Personality*. New York: McGraw-Hill.

Peck, R.F. & Havighurst, R.J. (1970) *The Psychology of Character Development*. New York:
Wiley and Sons.

Piaget, J. (1962) *The Moral Judgement of the Child*. New York: Collier Book.

Sheviakov, G.V. and R. Fritz (1965) *Discipline for Today's Children and Youth*.
Association for Supervision and Curriculum Development. Washington D.C.

Wayson, W.W. & Lasley, T.J. (1984) *Climates for Excellence: Schools that foster self-discipline*.
New York: Phi Delta Kappan.

Wiggins, J.S. and others. (1971) *The Psychology of Personality*. New York:
Addison-Wiley.

www.naeyc.org/policy/federal/headstart.asp Retrieved July 12, 2008

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ สกุล อาจารย์ธิดา เมฆเมืองทอง
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำแหน่งและประสบการณ์ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย สำนักเขตพื้นที่
การศึกษาลพบุรีเขต 2 ค้นคว้าอิสระเรื่องผลการใช้นิทานเพื่อ
พัฒนาระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลลำนารายณ์
สำนักเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
2. ชื่อ สกุล อาจารย์สุมิตรา ชาดานันท์
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอก ศิลปศึกษา วิชาโท การอนุบาล
วิทยาลัยครูเชียงใหม่
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำแหน่งและประสบการณ์ ตำแหน่งอาจารย์ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลลำปาง
สอนระดับปฐมวัย 22 ปี
เป็นหัวหน้าแผนกอนุบาล
เป็นกรรมการและเลขานุการศูนย์วิชาการศึกษาปฐมวัย
สำนักเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1
3. ชื่อ สกุล อาจารย์รุ่งนภา สูดินันท์โอภาส
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
ตำแหน่งและประสบการณ์ อาจารย์พยาบาล กลุ่มวิชาการพยาบาลเด็ก
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง

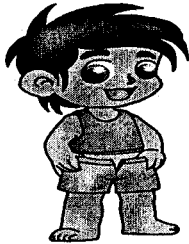
ภาคผนวก ข

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 1

ตอน หยิบถัง่าย หายก็รู้ ลูกinghamตา

สาระสำคัญ ☹

เด็กเล็กมักใช้เวลาอยู่ร่วมกับพ่อแม่ เนื่องจากมีความสนิทสนมและคุ้นเคยเสมือนเพื่อนเล่น หากพ่อแม่เป็นคนมีระเบียบวินัยจะใช้เวลาว่างจัดเก็บสิ่งของภายในบ้านให้เรียบร้อยสวยงาม เป็นการปลูกฝังระเบียบวินัยในการจัดเก็บสิ่งของง่ายๆ อย่างซ้ำๆ ให้กับเด็ก พ่อแม่สามารถใช้คำพูดเพื่อชักชวนให้เด็กเกิดความร่วมมือ ขณะเดียวกันช่วยให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่เด็กกระทำได้สำเร็จ เช่น “แม่ดีใจ ที่หนูเก็บของเล่นได้เรียบร้อย” “ลูกแม่เก่งมาก ที่เก็บรองเท้า ถุงเท้าเข้าที่ได้เรียบร้อย”

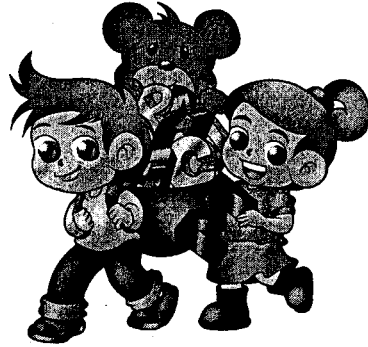
กิจกรรมลูกรัก 😊

1. ชักชวนลูกจัดเก็บของใช้ให้ลูกที่ เช่น ถอดรองเท้าใช้แล้ววางไว้บนชั้นเก็บรองเท้า ถอดถุงเท้าและเสื้อผ้าใส่ตระกร้าซักผ้า วางกระเป๋าบนโต๊ะที่จัดไว้ให้
2. คุณพ่อคุณแม่สาธิตวิธีการพับผ้าห่ม พับเสื้อผ้าแล้วพูดคุยกับลูกว่าควรจะทำอย่างไรที่ไหน จากนั้นชักชวนลูกนำผ้าห่ม เสื้อผ้าไปเก็บให้ลูกที่

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 2

ตอน เล่นเบ้อเมื่อใด เก็บไว้ที่เดิม

สาระสำคัญ ❏

การเล่นเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในเด็กวัย 4-5 ปีชอบนำสิ่งของออกมาเล่น เมื่อเล่นเสร็จแล้วเด็กมักจะไม่เก็บของให้เข้าที่ สาเหตุอาจมาจากการเลี้ยงดูที่มีพี่เลี้ยงคอยดูแล ช่วยเก็บให้ หรืออาจจะเป็นคุณพ่อ คุณแม่ที่ช่วยเก็บให้ หรือเด็กให้ความสนใจกับกิจกรรมอื่นแล้วลืมเก็บของเล่นเข้าที่ คุณพ่อคุณแม่ต้องคอยชักจูงให้เด็กเก็บของที่เล่นแล้วเข้าที่ทุกครั้ง นอกจากนี้การจัดสถานที่เก็บของเล่นควรจะเหมาะกับตัวเด็ก สะดวก และง่ายในการเอาของเล่นออกมาเล่นและเก็บเข้าที่

กิจกรรมลูกรัก 😊

ผู้ปกครองชักชวนเด็กช่วยกันเก็บของเล่นให้เข้าที่ให้เรียบร้อย และดักเตือนหรือแนะนำให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ อย่าลืมให้คำชมเชยลูกด้วยนะคะ ถ้าลูกสามารถทำได้เองโดยที่คุณแม่ไม่ต้องเตือนทุกครั้งเมื่อเล่นเสร็จ

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 3

ตอน เก็บของใช้ส่วนรวมให้ลูกที่

สาระสำคัญ ๐

พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะเป็นรากฐานในการกำหนดอุปนิสัยที่ติดตัวเด็กไปตลอดชีวิต ดังนั้นการปลูกฝังความมีระเบียบด้านการเก็บของใช้ส่วนรวมที่สมาชิกในบ้านใช้ร่วมกันเข้าที่ให้เรียบร้อยซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ คุณพ่อคุณแม่สามารถแนะนำ ชี้ชวน ส่งเสริมให้เด็กทำ เช่น การเก็บจาน แก้วน้ำ ขวดน้ำ เช็ด โต๊ะ เป็นต้น การปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยเวลา การฝึกเพียงครั้งหรือสองครั้งไม่สามารถทำให้ลูกติดเป็นนิสัยได้ ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และกล่าวคำชมเชยเมื่อเด็กสามารถทำได้โดยไม่ต้องเตือน

กิจกรรมถูรัก 😊

คุณพ่อ คุณแม่ ชักชวนลูกให้ช่วยกันเก็บของใช้ส่วนรวมเข้าที่ให้เรียบร้อย โดยเฉพาะของใช้ส่วนรวมที่เด็กใช้แล้ว ต้องเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย เช่น ภาชนะที่ใช้รับประทานอาหาร แก้วน้ำ ขวดน้ำ รีโมท โทรทัศน์ ฯลฯ

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 4

ตอน เล่นให้ถูกวิธี

สาระสำคัญ ☺

เด็กในวัย 4-5 ปี ชอบเล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกัน ลักษณะการเล่นมีความโลดโผน รุนแรง คิดหาวิธีการเล่นที่แปลกๆใหม่ๆเสมอ เนื่องจากเด็กวัยนี้มีพัฒนาการทางร่างกายแข็งแรงขึ้น มีพลังงานมาก มีความคิดสร้างสรรค์ มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองสิ่งต่างๆรอบตัว จึงทำให้เด็กหลายคนชอบเล่นของเล่นไม่ถูกวิธี ซึ่งอาจมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

คุณพ่อคุณแม่ควรสังเกตและคอยให้คำแนะนำการเล่นที่ถูกต้องกับลูก โดยเล่นร่วมกับลูก เป็นตัวอย่างที่มีในการเล่นหรือให้ลูกเล่นอยู่ใกล้คุณพ่อคุณแม่ และเมื่อจำเป็นต้องห้ามเด็กทำบางสิ่งบางอย่างต้อง ทำอย่างหนักแน่นแต่อ่อนโยนและสุภาพ ใช้คำพูดที่ชัดเจนและสั้นจะช่วยให้เด็กเข้าใจง่ายและกระทำตามได้มากกว่าการอธิบายยืดยาว

กิจกรรมถูกรัก ☺

คุณพ่อคุณแม่ชักชวนเด็กสำรวจรอบบ้านว่าสิ่งใดบ้างที่อาจเป็นอันตราย และแนะนำวิธีเล่นและวิธีใช้ของต่างๆอย่างถูกวิธี เช่น ไม่ควรปีนป่ายเก้าอี้ โต๊ะ ชั้นวางของ ไม่ควรเล่นของมีคม ไม่วิ่งขณะขึ้นและลงบันได ไม่ขีดเขียนบนพื้นหรือฝาบ้าน ไม่เล่นปลั๊กไฟ เป็นต้น

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 5

ตอน มือสะอาด ปราศจากโรค

สาระสำคัญ ☺

วัยเด็ก เป็นวัยที่ชอบหยิบและจับสิ่งของต่างๆที่อยู่รอบตัว เมื่อเล่นนานๆรู้สึกหิว หรือถึงเวลารับประทานอาหาร เด็กก็มักจะลืมล้างมือแล้ววิ่งไปหยิบอาหารเข้าปาก ซึ่งเป็นเรื่องที่พบเห็นบ่อยๆในเด็กวัยนี้ คุณพ่อคุณแม่จึงควรปลูกฝังลูกเรื่องล้างมือให้สะอาดก่อนนำอาหารเข้าปาก และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม ควรดูแลเอาใจใส่เรื่องการรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ไม่ควรบังคับ แต่ควรชี้แจงให้เด็กเห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาด พร้อมทั้งให้คำชมเชย เมื่อลูกสามารถทำได้ด้วยตนเอง

กิจกรรมถูรัก ☺

คุณพ่อคุณแม่สอนวิธีการล้างมืออย่างถูกวิธี จัดเตรียมอุปกรณ์ในการรักษาความสะอาด เช่น สบู่ ผ้าเช็ดมือไว้สำหรับเด็ก และสนใจในการปฏิบัติตนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 6

ตอน อ๊ะ อ๊ะ ตาวิเศษเห็นนะ

สาระสำคัญ ๐

เด็กในช่วงอายุ 4-5 ปี ควรได้รับการฝึกให้ทิ้งขยะให้ถูกที่ เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังไม่รู้ว่าควรทิ้งที่ไหน ผู้ปกครองควรสอนให้เด็กทิ้งขยะลงถังโดยไม่รู้สึกรู้ว่าทำไปเพราะถูกบังคับ จะทำให้เด็กรักสภาพแวดล้อม รักความสะอาด คุณพ่อคุณแม่สามารถส่งเสริมให้เด็กรู้จักการทิ้งขยะลงถังได้โดยการปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

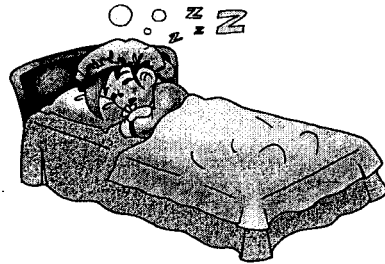
กิจกรรมถูรัก 😊

1. คุณพ่อคุณแม่หาเวลาว่างสนทนาปัญหาสิ่งแวดล้อมกับเด็กจากสิ่งๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อขับรถผ่านสี่แยกให้ลูกดูถังขยะตามข้างถนน ในบ้านหรือบริเวณ โรงเรียนก็มีขยะที่ทิ้งจำนวนมาก และสอนวิธีการทิ้งขยะให้ลงถังและการแยกขยะ สิ่งๆ หรือบางอย่างสามารถนำกลับมาใช้ได้ อีก เช่น ถูพลาสติก ขวดแก้ว กล่องกระดาษ
2. ชักชวนลูกนำวัสดุเหลือใช้บางอย่างนำกลับมาใช้อีก เช่น กระดาษควรใช้ทั้ง 2 หน้า นิตยสารเก่าของคุณแม่สามารถนำมาพับกระดาษเป็นรูปต่างๆ ได้ หรือสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่นร่วมกันในครอบครัว เป็นต้น

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 7

ตอน เวลากิจวัตรประจำวัน

สาระสำคัญ ☹

การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้เป็นเวลา เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการหล่อหลอมหรือปลูกฝังความมีระเบียบในตัวเด็ก หากพ่อแม่กำหนดเวลาในการทำกิจวัตรประจำวันที่ค่อนข้างแน่นอนและชัดเจน เช่น เวลาตื่นนอน เวลารับประทานอาหาร เวลาพักผ่อน เวลาเข้านอน เวลาดูโทรทัศน์ เป็นต้น ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจากการสัมผัส หรือรับรู้ผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสามารถสะสมความรู้สึกมีระเบียบต่อเด็กเล็กอย่างช้าๆ ต่อเนื่องและฝังลึก

กิจกรรมตุ๊กตัก 😊

พ่อแม่ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดเวลาปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ตั้งแต่ตื่นนอน ทานอาหารเช้า กลางวัน เย็น การดูโทรทัศน์ และเข้านอน และพยายามให้เด็กปฏิบัติให้ตามเวลาที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 8

ตอน ทำงานที่มอบหมายให้ทันเวลา และเรียบร้อย

สาระสำคัญ ☹

เด็กวัยนี้เป็นวัยที่อยากเรียนรู้และสามารถทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง การมอบหมายงานบ้านให้เด็กอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งที่ควรกระทำ บางครั้งเด็กอาจไม่ยอมทำ เมื่อมีสิ่งอื่นที่น่าสนใจทำมากกว่า เด็กจึงไม่เต็มใจทำงานหรือทำเสร็จไม่ทันเวลาที่ควรจะเป็น คุณพ่อคุณแม่ต้องสร้างแรงจูงใจโดยอาจกล่าวว่า “ ลูกคุณนี่ซิคะ ลูกทำตรงนี้ได้เยี่ยมเลย ถ้าลูกทำอย่างนั้นเสร็จมันจะดีมากนะคะ ” เมื่อลูกทำเสร็จคุณแม่ควรกล่าวคำชมเชยและชื่นชมในผลงานลูกอย่างจริงใจ แต่ไม่ควรใช้คำชมเชยพร่ำเพรื่อเพราะเด็กจะไม่เห็นความสำคัญ ต้องให้คำชมเชยกับงานที่แสดงว่าเด็กได้ใช้ความพยายามและความตั้งใจในการทำ

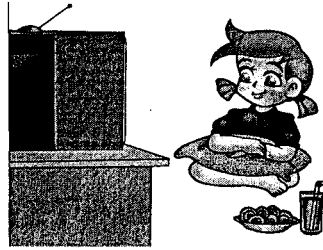
กิจกรรมถูรัก ☺

งานบ้านสามารถช่วยสร้างระเบียบวินัยให้กับเด็กได้ เนื่องจากงานบ้านเป็นสิ่งที่ต้องทำเป็นประจำสม่ำเสมอ คุณพ่อคุณแม่ควรมอบหมายงานที่เหมาะสมกับวัย เช่น การรดน้ำต้นไม้ การให้อาหารสัตว์เลี้ยง หรือการกรอกน้ำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เมื่อเด็กทำงานได้เสร็จ คุณพ่อคุณแม่ต้องตรวจผลงานเด็ก เมื่อเด็กทำได้ดีกล่าวคำชมเชย เมื่อเด็กทำบกพร่องต้องแนะนำว่าจะมีวิธีใดทำให้ดีขึ้น

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 9

ตอน เล่นเกม ดูโทรทัศน์ตามเวลาที่กำหนด

สาระสำคัญ ๐

การเล่นช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้เป็นอย่างดี แต่ปัจจุบันเด็กเล่นน้อยลงเนื่องจากมีรายการโทรทัศน์และเกมคอมพิวเตอร์ที่เด็กให้ความสนใจมากกว่า ประกอบกับคุณพ่อคุณแม่ไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับลูกจึงให้ลูกอยู่กับเกมคอมพิวเตอร์ และดูโทรทัศน์ ซึ่งถ้าเด็กใช้เวลากับสิ่งเหล่านี้มากเกินไปอาจเกิดผลเสียต่อเด็กมากกว่าผลดี ผลงานวิจัยพบว่าการดูทีวีมากมีผลกระทบต่อเด็กคือ

1. เด็กพูดและเล่นกับเพื่อน ไม่เป็น เพราะเด็กรับอย่างเดียวและไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
2. ทำให้เด็กชน ไม่หยุดนิ่ง เนื่องจากอัตราของภาพและเสียงมาอย่างรวดเร็ว เด็กจึงปรับตัวด้วยการทำอะไรระยะสั้นๆ ชน และไม่นิ่ง
3. ไม่สามารถแยกความจริงกับจินตนาการได้ อาจทำให้เด็กเกิดอันตรายได้ เช่น การเลียนแบบการ์ตูนที่มีอันตราย
4. ทำให้เกิดโรคอ้วน เพราะไม่ได้ทำกิจกรรมอื่นนอกจากนั่งดูทีวี

ดังนั้นผู้ปกครองต้องกำหนดเวลาในการดูทีวีและเล่นเกมให้ชัดเจน และต้องสมดุลกับกิจกรรมอื่นๆ ด้วย เช่น การออกกำลังกาย การอ่าน การฝึกทักษะดนตรี หรือการเล่น ควรพิจารณาเลือกรายการโทรทัศน์ หรือเกมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับวัย ขณะเดียวกันพยายามลดจำนวนชั่วโมงในการดูโทรทัศน์และเล่นเกมคอมพิวเตอร์ให้น้อยลง จะช่วยให้เด็กใช้เวลาได้อย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์มากขึ้น

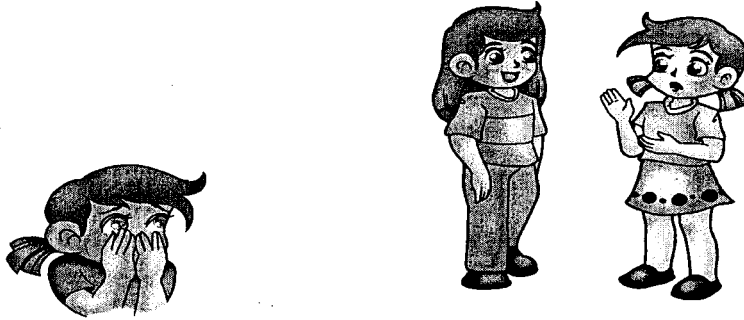
กิจกรรมถูกรัก ☺

พยายามทำให้เวลาดูโทรทัศน์เป็นเวลาของครอบครัว คุณพ่อคุณแม่ควรนั่งดูโทรทัศน์กับลูกเพื่อจะได้พูดคุยกันถึงสิ่งที่ดู ให้คำแนะนำลูกถึงสิ่งเหล่านั้นว่าดีหรือไม่ดี แสดงความคิดเห็นของคุณ และรับฟังความรู้สึกนึกคิดของลูก ควรกำหนดเวลาให้แน่นอน เช่น เล่นเกม 30 นาทีต่อวัน ให้ลูกเลือกดูโทรทัศน์ 1 เรื่องเป็นต้น

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 10

ตอน ไม่พูดสอดแทรก

สาระสำคัญ ๐

เด็กปฐมวัย 3-6 ขวบ เป็นวัยช่างพูดช่างถาม มีข้อสงสัยและอยากรู้อยากเห็น เมื่อเจอสิ่งแปลกๆใหม่ๆ มักจะถามผู้ใหญ่เสมอและต้องการให้ผู้ใหญ่สนทนาโต้ตอบกับตัวเอง โดยไม่รู้ว่าที่ตัวเองกำลังพูดคุยกัถาม เป็นการพูดสอดขึ้นมาจากขณะที่ผู้ใหญ่กำลังพูดคุยกันอยู่ ดังนั้นคุณพ่อคุณแม่สามารถปลูกฝังสร้างนิสัย เกี่ยวกับมารยาทในการพูดที่ดีกับลูกได้ เช่นขณะผู้ใหญ่กำลังพูดคุยกัน เด็กอาจนำมือมาแตะแขนผู้ใหญ่เป็นการบอกให้ผู้ใหญ่รู้ว่ามีความต้องการพูดด้วย เมื่อผู้ใหญ่หันมาคุยด้วยนั้นหมายถึงว่าผู้ใหญ่พร้อมที่จะพูดคุยด้วย

กิจกรรมถูรัก ☺

คุณพ่อคุณแม่อาจเล่านิทานหรือเรื่องราวเกี่ยวกับตัวละครที่พูดจาไม่ถูกกาลเทศะ จากนั้นสนทนาผลของตัวละครนั้นๆ ลองถามลูกว่าถ้าผู้ใหญ่คุยกันอยู่ลูกจะทำอย่างไร เมื่อรับทราบความคิดเห็นของเด็กแล้ว ก็สร้างเป็นข้อตกลงในครอบครัวว่าเราควรทำอย่างไรเมื่อลูกต้องการพูดกับผู้ใหญ่ที่คุยกันอยู่

นิทานเสริมสร้างคุณธรรม “กระต่ายน้อยช่างพูด”

ในป่าอันแสนอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่ง มีครอบครัวของบรรดาสัตว์ต่างๆอาศัยอยู่อย่างมากมาย และครอบครัวของกระต่ายน้อยก็อาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้เช่นกัน

เช้าวันหนึ่งพ่อกระต่ายกับแม่กระต่ายปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรถึงจะเก็บผักผลไม้เอาไว้กินให้ได้นานที่สุด ขณะที่พ่อแม่กระต่ายกำลังพูดคุยกันอยู่นั้น เจ้ากระต่ายน้อยรีบวิ่งเข้ามาพูดแทรกทันทีโดยไม่ขออนุญาต

กระต่ายน้อย : พ่อครับ แม่ครับ เพื่อนๆ ไม่ยอมเล่นกับผมเลย และยังบอกว่าผมเป็นกระต่ายเจ้า

ปัญหา ช่างพูด ไม่ยอมหยุด รวมทั้งไม่มีมารยาทในการพูด ซือๆๆ

พ่อกระต่าย : หยุดร้องไห้ก่อนได้ไหมครับ ไหนลองเล่าให้พ่อฟังซิว่ามันเป็นอย่างไ

กระต่ายน้อย : ผมอยากเล่นแสดงละครเรื่อง สโนว์ไวท์กับเพื่อนๆ แต่เพื่อนๆ ไม่ยอมให้เล่นครับ

แม่กระต่าย : ลูกไปทำอะไรให้เพื่อนๆ ไม่พอใจหรือเปล่า

กระต่ายน้อย : ผมแค่พูดแทรกตอนที่เพื่อนๆ กำลังแสดงละครกันอยู่ แล้วกระรอกก็บอกผมว่ายังไม่ถึงบทพูดยังไม่ต้องพูด กระรอกเตือนหลายครั้งแล้วนะ ฉันและเพื่อนๆ หนีไปไหนแล้ว หมาคนสนุกเลย ไม่ให้เล่นด้วยแล้ว

พ่อกระต่าย : เป็นอย่างนี้เอง ฟังพ่อให้ดีนะลูก เราอยู่ในสังคมต้องเคารพและให้เกียรติผู้อื่น เราจะไม่พูดแทรกขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดอยู่ หรือต้องขออนุญาตก่อนพูด ถ้าเราพูดแทรกขณะที่ผู้อื่นพูดเขาจะว่าเราได้ว่าไม่มีมารยาท นะครับ

แม่กระต่าย : แม่ว่าลูกกลับไปขอโทษเพื่อนๆ ละนะ อย่าให้การพูดของลูกทำให้ลูกไม่ได้เล่นกับเพื่อน เพื่อนๆ ลูกต้องอภัยให้ลูก เพราะลูกรู้แล้วว่าไม่ควรทำ

กระต่ายน้อย : ครับ ผมจะลองทำตามทีพ่อกับแม่แนะนำ ผมไปหาเพื่อนๆ นะครับ

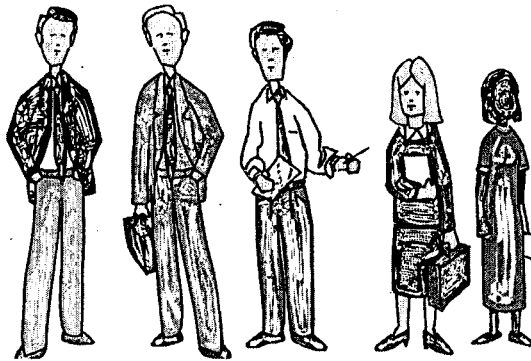
จากนั้นกระต่ายน้อยก็วิ่งไปหาเพื่อนๆ แล้วกล่าวขอโทษ และบอกว่าต่อไปนี้จะไม่พูดแทรกตอนที่เพื่อนๆ พูดแล้วละ เพื่อนๆ ต่างก็ให้อภัยกระต่ายน้อย และช่วยกันแสดงละคร เรื่อง สโนว์ไวท์อย่างมีความสุข พอถึงเวลาเย็น กระต่ายน้อยกลับบ้านด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส พร้อมกับขอบคุณพ่อกับแม่ที่ได้แนะนำมารยาทการพูด และที่สำคัญเจ้ากระต่ายน้อยไม่ลืมที่จะกล่าวคำขอโทษพ่อกับแม่ที่เมื่อเช้านั้นได้พูดแทรกขณะที่พ่อกับแม่กำลังคุยกัน พ่อกับแม่ต่างพากันยิ้มและโอบกอดเจ้ากระต่ายน้อยด้วยความรัก

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เจ้ากระต่ายน้อยไม่เคยพูดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดคุยกันอีกเลย

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 11

ตอน รออย่างเป็นระเบียบ

สาระสำคัญ ❏

ถ้าคุณพ่อคุณแม่ไม่ปลูกฝังความมีระเบียบวินัยให้ลูก เมื่อโตขึ้นลูกจะอยู่ร่วมกับสังคมได้ยาก มีแต่แก่งแย่ง ใครเร็วใครได้ ซึ่งจะไม่มีความสุขสงบในสังคม สิ่งหนึ่งที่สามารถปลูกฝังได้คือการฝึกการเข้าแถวตามลำดับก่อน-หลัง เช่นเมื่อพาเด็กไปซื้อตั๋วรถ ต้องแนะนำให้เด็กเข้าแถว ซึ่งเป็นพฤติกรรมสากลที่ปฏิบัติกัน เพื่อทุกคนจะได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

กิจกรรมตุ๊กรัก 😊

คุณแม่พูดคุยกับลูกเรื่องการเข้าแถวตามลำดับก่อน-หลัง จากนั้นฝึกเด็กเช่นเมื่อจะรับประทานอาหารว่างร่วมกับครอบครัว ใครมาก่อนก็ได้รับก่อนใครมาทีหลังให้รอต่อแถว

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 12

ตอน กิริยาสุภาพ

สาระสำคัญ ☺

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ควรต้องริบเร่งวางพื้นฐานการมีลักษณะนิสัยที่ดี เช่น การมีกิริยาสุภาพ โดยผู้ปกครองสามารถช่วยจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีได้ เมื่อเด็กได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก จะทำให้เด็กเข้าใจตนเองและสังคมที่เด็กอยู่ มีเจตคติที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคมได้ เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น การมีกิริยาสุภาพ เริ่มจากการฝึกการกล่าวคำทักทาย “สวัสดีค่ะ/ครับ” การรู้จักขอบคุณเมื่อมีคนทำอะไรให้และทำให้เขาพอใจ ควรกล่าวคำขอโทษเมื่อเด็กทำบางอย่างผิดพลาด ควรพูดจาให้มีหางเสียง ค่ะ/ครับ เพื่อให้สุภาพ เวลาฝึกให้ใช้เหตุผลที่เป็นรูปธรรม และความอดทน และที่สำคัญการได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากคนใกล้ชิด

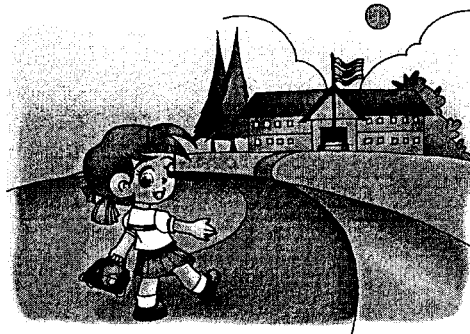
กิจกรรมถูรัก ☺

คุณพ่อคุณแม่ควรฝึกกิริยาสุภาพ ให้กับเด็ก เช่น การยกมือไหว้ และกล่าวคำว่าสวัสดีผู้ใหญ่ ที่พบเห็น การพูดให้มีหางเสียง ค่ะ/ครับ การฝึกนี้ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกให้เด็กรู้จักกล่าวคำว่า “ขอโทษ” เมื่อได้ทำสิ่งที่ผิดพลาดไป และกล่าวคำว่า “ขอบคุณ” เมื่อมีคนทำให้เขารู้สึกว่ามีคนทำอะไรให้และทำให้เขาพอใจอธิบายให้เด็กเข้าใจว่า การมีกิริยาสุภาพเป็นลักษณะที่น่าชื่นชม เป็นคนน่ารักทำให้คนรอบข้างพึงพอใจ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเด็กคนนี้ได้รับการอบรมมาอย่างดี ช่วยให้สามารถอยู่ร่วมสังคมในวันข้างหน้าอย่างมีความสุข ได้รับความชื่นชมจากคนรอบข้าง

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 13

ตอน แต่งกายให้เรียบร้อย สะอาด สมวัย

สาระสำคัญ ❏

เด็กอนุบาลเป็นวัยที่ควรได้รับการปลูกฝังเรื่องการแต่งกายให้เรียบร้อย สะอาด เพราะเมื่อเด็กมีประสบการณ์ที่ไม่เป็นระเบียบ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่กลายเป็นนิสัยขาดระเบียบวินัย ไม่รักความสะอาด ผู้ปกครองควรแนะนำวิธีการดูแลร่างกายสะอาด รวมทั้งการแต่งกายให้สะอาดและเป็นระเบียบ อีกทั้งควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการแต่งกายอย่างสะอาด และเรียบร้อยอยู่เสมอ

กิจกรรมถูรัก 😊

คุณพ่อคุณแม่ฝึกเด็กให้แต่งกายด้วยตนเอง เช่น ให้เด็กแต่งกายไปโรงเรียนด้วยตนเอง แต่งให้เรียบร้อย หวีผมด้วยตนเอง และเมื่อไปโรงเรียนสอนวิธีดูแลความสะอาดของเครื่องแต่งกาย

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 14

ตอน ช่วยเหลือตนเอง สมวัย

สาระสำคัญ อี

เด็กอายุ 4-5 ปีจะไม่ชอบอยู่นิ่ง ดังนั้นการเคลื่อนไหวร่างกายโดยออกกำลังกาย เล่น หรือ ช่วยเหลือตนเองในเรื่องต่างๆที่สามารถทำได้ หรือทำกิจวัตรประจำวันต่างๆที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยไม่ก่อให้เกิดอันตราย เช่น การเข้าห้องน้ำและดูแลความเรียบร้อยด้วยตนเอง การแปรงฟัน เป็นต้น

คุณพ่อคุณแม่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง ไม่ควรทำให้เด็กทุกอย่าง ให้เด็กช่วยเหลือตนเอง และให้กำลังใจเด็กในความพยายามและตั้งใจของเด็ก

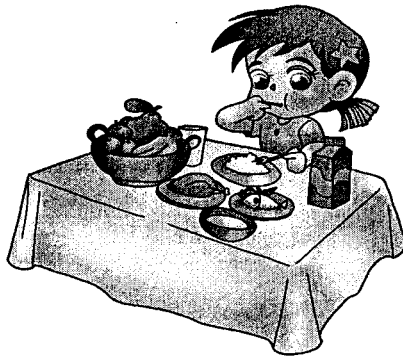
กิจกรรมถูรัก ☺

คุณพ่อคุณแม่ให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง เช่น เข้าห้องน้ำ โดยแนะนำวิธีการล้าง และทำความสะอาดตนเองหลังจากเข้าห้องน้ำ ทั้งกระดาษชำระลงถังขยะ ดูแลความเรียบร้อย ความสะอาดของชักโครก ล้างมือให้สะอาด

สารสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน

ฉบับที่ 15

ตอน รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง สมวัย

สาระสำคัญ ☹

เด็กอายุ 4-5 ปี คุณพ่อคุณแม่สามารถสร้างนิสัยที่ดีได้ เช่น ไม่เคี้ยวข้าวและชดน้ำซุปลีซียง ดัง ทานอาหาร ไม่มูมมาม ควรเคี้ยวข้าวให้ละเอียด ขณะเคี้ยวอาหารไม่ควรพูด คุณพ่อคุณแม่สามารถยกตัวอย่างให้ฟังว่า ถ้าหากเราพูดขณะเคี้ยวอาหารอาจทำอาหารหลุดเข้าไปอยู่ในหลอดลม ทำให้หายใจไม่ออก อันตรายถึงชีวิต การบอกเหตุผลเด็กจะช่วยให้เด็กปฏิบัติด้วยความเต็มใจ

กิจกรรมลูกรัก 😊

คุณพ่อคุณแม่พูดคุยกับลูกในช่วงรับประทานอาหาร โดยแนะนำมารยาทในการรับประทานอาหาร โดยเด็กควรเคี้ยวอาหารให้ละเอียด ไม่อมข้าวในกระพุ้งแก้มจนแก้มบวม ไม่ทานมูมมาม เคี้ยวข้าวและชดน้ำซุปลีซียง ไม่ควรกินข้าวคำน้ำคำ ควรดื่มน้ำหลังจากรับประทานอาหารเสร็จ การพูดในช่วงเวลารับประทานอาหาร ควรเคี้ยวข้าวให้หมดก่อนจะพูด ลองใช้คำถามว่า วันนี้อาหารอร่อยไหมคะ มีอะไรบ้างในอาหารมื้อนี้ แล้วสังเกตว่าเด็กปฏิบัติตามได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ต้องแนะนำอีกครั้ง

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม คู่มือการใช้แบบสังเกต และแบบสังเกตพฤติกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสารสัมพันธ์ ฉบับที่ 1,2,3

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อสารสัมพันธ์ตรงกับช่องระดับคะแนนความพึงพอใจในการใช้สารสัมพันธ์ความมีระเบียบวินัยข้อใด ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องนั้น

ฉบับที่ 1

ตอน หยิบกิ่งง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตา

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประโยชน์/ความรู้ที่ได้รับ					
2. ความเหมาะสมของกิจกรรม					
3. เด็กให้ความสนใจและร่วมกิจกรรม					
4. เด็กชอบกิจกรรม					
5. กิจกรรมช่วยสร้างเสริมนิสัยความมีระเบียบวินัยให้กับเด็ก					
6. ความน่าสนใจของสารสัมพันธ์					
7. รูปแบบของสารสัมพันธ์					
8. ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน					

ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

เกี่ยวข้องกับพ่อ แม่ อื่นๆ.....

ของค.ช/ค.ญ.....

วัน เดือน ปี ที่บันทึก.....

คู่มือการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย สำหรับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัตถุประสงค์

แบบสังเกตฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยเด็กอายุ 4-5 ปีที่เรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

คำชี้แจง

1. ลักษณะทั่วไปของแบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นแบบสังเกตแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ มีทั้งหมด 15 ข้อประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

1. การเก็บของ
2. การรักษาความสะอาด
3. การตรงต่อเวลา
4. การมีมารยาท
5. การประพฤติตนเหมาะสมตามวัย

ขั้นตอนการสังเกต

การเตรียมก่อนการสังเกต

ก่อนดำเนินการสังเกต ศึกษาและทำความเข้าใจรายการพฤติกรรมที่จะทำการสังเกต และตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสังเกต

วิธีดำเนินการ

1. การสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กอนุบาลปีที่ 2 ครูประจำชั้นและผู้ช่วยต้องกำหนดกลุ่มเด็กที่ต้องการสังเกตไว้ ครั้งละ 5 คน โดยเขียนชื่อสกุล ของเด็กที่ต้องการสังเกต และวัน เดือน ปี ที่สังเกตไว้ในส่วนบนของแบบสังเกตให้ชัดเจน แล้วทำการสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กกลุ่มดังกล่าวโดยแบ่งเป็นเวลาช่วงมาถึงโรงเรียน พักทานอาหารว่างเช้า พักกลางวัน ก่อนกลับบ้าน ตามรายการพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยที่ปรากฏอยู่ในแบบสังเกต

2. ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน

2.1 ครู 2 คน สังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กคนเดียวกัน แล้วบันทึกลงในแบบประเมิน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็ก ซึ่งมี 3 ระดับ คือ

3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยได้ดีด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยแต่ไม่สม่ำเสมอหรือแสดงความมีระเบียบวินัยเมื่อผู้แนะนำหรือตักเตือน

1 หมายถึง นักเรียน ไม่แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย หรือแสดงแต่ไม่สม่ำเสมอแม้จะมีผู้แนะนำตักเตือน

2.2 การสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 คุณครู 2 คน จะต้องสังเกตพฤติกรรมนักเรียนแต่ละคนอย่างน้อย 3 ครั้ง จึงจะสรุปผลพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของเด็กว่าอยู่ในระดับใด

2.3 ครูควรบันทึกพฤติกรรมเด่น และข้อดีด้านความมีระเบียบวินัย ที่ปรากฏชัดเจนไว้ เพื่อใช้ในการส่งเสริมและปรับปรุงพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กต่อไป

แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยชื่อผู้กรูสังเกต ค.ญ.ค.ช.....
ชื่อผู้สังเกต.....วันเวลาที่ทำการสังเกต.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- 3 หมายถึง ทำได้ทุกครั้ง ก่อนการทดลอง
2 หมายถึง ทำได้บางครั้ง หลังการทดลอง
1 หมายถึง ไม่ทำ

ที่	รายการพฤติกรรมที่สังเกต	ระดับคะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1	วางรองเท้า เก็บกระเป๋าถือ				
2	เก็บของเล่นเข้าที่หลังเล่นเสร็จ				
3	เก็บของใช้ส่วนรวม เช่น สี งานอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ เข้าที่เดิมเมื่อใช้แล้ว				
4	เล่นเครื่องเล่นสนามถูกวิธี				
5	ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร				
6	ทิ้งขยะลงในถังขยะ				
7	รับประทานอาหาร และนอนตรงเวลา				
8	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา				
9	ทำกิจกรรมตามเวลาที่กำหนด				
10	ขณะผู้ใหญ่วุดไม่พูดสอดแทรก				
11	รู้จักรอตามลำดับก่อนหลัง				
12	รู้จักกล่าวคำว่า ขอบคุณ ขอโทษ คำทักทาย และการอำลา ในแต่ละวัน				
13	รักษาความสะอาดของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย				
14	ช่วยเหลือตนเอง ด้านการแต่งกาย				
15	รับประทานอาหารด้วยตนเอง สมวัย				

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางอัญชลี ศรีรักษา
วัน เดือน ปี เกิด	13 มกราคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
ประวัติการศึกษา	ประกาศนียบัตรการสอนแบบมอนเตสซอรี วิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถานที่ทำงาน	แผนกอนุบาล โรงเรียนนานาชาติวินด์ทิวมิ ลำปาง
ตำแหน่ง	หัวหน้าแผนกอนุบาล